TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (1236) 1973 SPALIO- OCTOBER 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Lietuvos šventieji

Krikščioniškosios tautos, ypač didžiosios, turi savo moralinius švyturius — šventuosius. Tai žmonės, kurie žemiškajame gyvenime realizavo tokio laipsnio moralines vertybes, kurios prasiveržė toli virš pilkosios kasdienybės. Jų eilėse randame visokio poaugščio asmenis — pradedant artojais, baigiant karaliais. Bendras visų bruožas — herojinio lygio gyvenimas, ryškiai atspindįs krikščioniškąją dvasią, kuri pilkajame gyvenime būna kasdienybės dulkėmis apnešta, kartais vos pastebima. Gyvas būdamas šventasis savo išore beveik nesiskiria nuo visų kitų žmonių. Ant jos galvos nematyti piešiamos aureolės, o tik įprastiniai žmogiškojo gyvenimo rūpesčiai. Ta šventųjų aureolė atsiranda tiktai paveiksluose kaip vidinio gyvenimo spindesio išraiška. Žemiškajame gyvenime ji slypi žmogaus širdyje, jo sielos gelmėje, kur bręsta didžiosios vertybės. Ir tik pasiekus herojinio laipsnio brandą, jos ima spindėti nebe žemiška, o kilnesnio gyvenimo šviesa. Katalikų ir ortodoksų Bendrijos tokius žmones yra oficialiai išryškinusios kaip šventus, pasiekusius antgamtinę plotmę. Ir tai nėra labai jau retos išimtys. Žvelgiant pasauliniu mastu, matyti ilgos eilės tokių išaugštintų žmonių. Krikščioniškų tautų gyvenime jie užima iškilią vietą ne jų panteonuose, bet jų gyvenime. Jie šviečia ir toliau įkvėpiančia moraline šviesa, rodančia kelius augštyn.

★ ★ ★

Lietuva į krikščioniškųjų tautų gretas įsirikiavo su gana dideliu pavėlavimu. Krikščioniškąją dvasią ji gana veikiai įsisavino, integravo tautos gyveniman ir priartėjo prie bendrų krikščionybės šaltinių. Kartu su tuo posūkiu Lietuva išplaukė į platesnį tarptautinį gyvenimą, ypač vakarietiškąjį. Atrodė, kad tuo būdu ji suspindės ir tokiomis pat moralinėmis varsomis, kaip Belgija, Olandija, Airija, Šveicarija ir panašūs kraštai. Deja, geopolitinė Lietuvos būklė neleido jai plačiau pasireikšti vakarietiškame pasaulyje, juoba, kad rusiškoji vergija ilgam laikui dirbtinai izoliavo lietuvius nuo vakarietiškojo gyvenimo. Dėlto lietuvių darbai visose srityse menkai tebuvo žinomi Vakarų pasaulyje. Tai atsiliepė net ir religinėje-moralinėje srityje. Nors lietuvių krikščionybė nebuvo menkesnė už kitų tautų, tačiau oficialių jos švyturių-šventųjų labai mažai teiškilo. Išskyrus šv. Kazimierą, kiti liko nežinioje. Ir tai dėlto, kad niekas nepasirūpino jų kanonizavimu, t.y. oficialiu pripažinimu. Kai kitos tautos beldėsi Romoje su savo kandidatais, lietuviai tylėjo. Tiktai, rodos, prel. A. Jakšto iniciatyva 1900 m. Amerikos lietuviai kreipėsi Romon, prašydami kanonizuoti jėzuitą Andrių Rudaminą ir vysk. Merkelį Giedraitį. Nuo to meto nebuvo girdėti jokių kitų žygių ta linkme iki šio pokario.

★ ★ ★

Po II D. karo ta linkme pradėjo naują žygį mūsų marijonai, sėkmingai suklestėję nepriklausomoje Lietuvoje ir Amerikoje. Jie ėmė belstis į Vatikano duris su savo vienuolijos atnaujintoju arkivyskupu Jurgiu Matulaičiu. Tai be jokios abejonės herojinio gyvenimo žmogus, kurio dvasinis spindėjimas šakojosi gana plačiai ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų. Jau vien tas faktas, kad jo dėka suklestėjo marijonų vienuolija ir gimininga seserų kongregacija, sakyte sako, jog tai būta nepaprasto moralinio lygio žmogaus. Visi jo bendraamžiai žavėjosi jo asmenybe ir laikė jį krikščioniško gyvenimo švyturiu. Tai liudija ir jo palikti raštai bei laiškai. Jis brendo ir ilgai veikė už Lietuvos ribų, tačiau nuo savo tautos neatsijo. Kuriantis nepriklausomai Lietuvai, jis daug prisidėjo prie jos religinio gyvenimo formavimo. Nors lenkai šovinistai jam ir prikiša lietuviškąjį šovinizmą, bet visai be pagrindo (panašiai kaltino žydai Kristų). Net lenkų atsakingieji hierarchai tuos priekaištus atmetė, nes ir jie pastebėjo, kad arkiv. J. Matulaitis tuo atžvilgiu buvo pusiausvyros žmogus. Dabar būtų jau laikas šį žmogų oficialiai išaugštinti visos Katalikų Bendrijos akivaizdoje. Kaip moralinis švyturys lietuvių tautai jis būtų dabar svarus veiksnys. Kai tauta taip sunkiai kovoja už savo moralines, religines ir tautines vertybes, naujo šventojo paskelbimas tarptautiniu mastu būtų lietuviams reikšminga atrama. **Pr. G.**

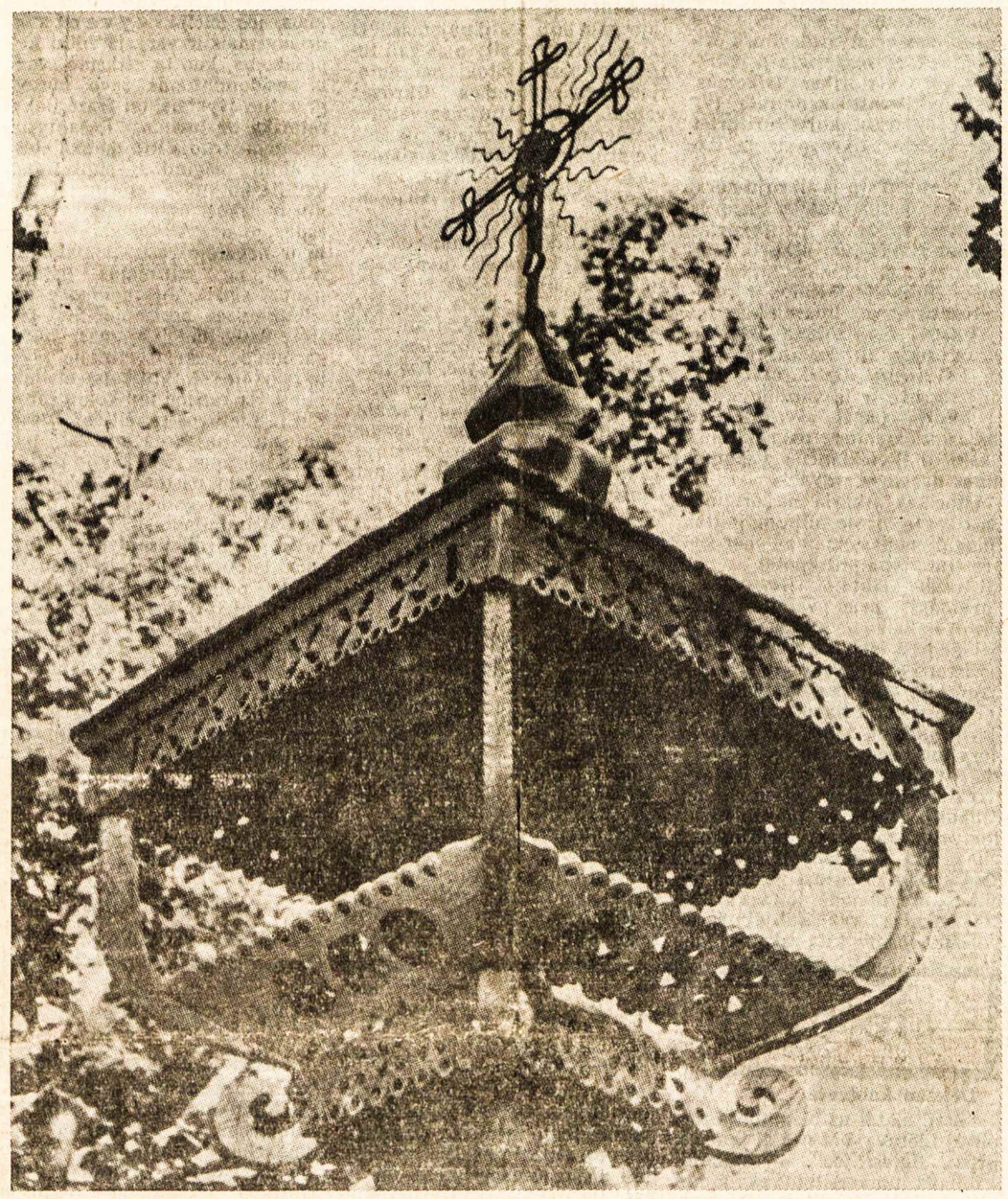

Okupuotoje Lietuvoje naikinami tradiciniai pakelių kryžiai, statyti talentingų liaudies meistrų. Dalis tokių paminklų ornamentų pateko į muzėjus. Nuotraukoje matyti stogastulpio fragmentas Salake, Zarasų apskrityje.

Lietuvių Dienose buvo daug jaunimo

Du pramoginiai vakarai • Pilnutėlė katedra lietuvių • Pareigūnų kalbos • Iškilus koncertas

Devynioliktoji Kanados Lietuvių Diena Toronte buvo pradėta jaunimo vakaru spalio 5, penktadienį, naujuosiuose Lietuvių Namuose, kurių didžiąją salę užpildė ne tik gausus būrys gražaus jaunimo, bet ir nemažas skaičius vyresnio amžiaus tautiečių. Jaunimo gretas gerokai sustiprino sol. V. Verikaičio vadovaujamo choro "Aidas" apie 50 dainininkių, atvykusių atlikti programos iš Hamiltono. Šis muzikinis vienetas jau yra atkreipęs lietuvių dėmesį ne tik koncertais, bet ir išleista lietuviškų dainų plokštele. Jaunimo vakare aidietės padainavo net 10 skambių dainų, vienos ir su sol. V. Verikaičiu. Beveik visos dainos yra sukurtos pokarinės kartos lietuvių kompozitorių ir poetų okupuotoje Lietuvoje. Jose atsispindi jaunystės romantika, gili tėvynės meilė, gimtojo krašto peizažas. Turbūt pirmą kartą choras atliko šiemet premiją laimėjusio kompoz. Algio Bražinsko dainą "Tėvynė, Lietuva", kur ta Lietuva yra rausva gėlė piliakalnių šventų. Vakaro nuotaikai labai tiko ir S. Šimkaus humoristinė daina apie tinginę bobą, chorui pritaikyta vadovo sol. V. Verikaičio. "A i d u i" akompanavo muz. J. Govėdas. Šokiams grojo "Muzikos" orkestras, savo melodijomis sugebėjęs patenkinti ir jaunimo, ir senimo poreikius.

Didysis vakaras

Šeštadienio vakarą Etobicoke Lion's Club salėse įvyko didysis susipažinimo vakaras. Nors dvi salės gana erdvios, tačiau vos sutalpino dalyvius, kurių buvo apie 2000. Įdomu tai, kad ir čia matėsi daug jaunimo. Čia galėjai sutikti tautiečių iš įvairių Kanados ir JAV miestų, nors susiradimas tokioje žmonių jūroje nebuvo lengvas. Meninei programai buvo pakviestas Londono mergaičių kvartetas "Rasa", bet, deja, savo užmojo negalėjo tinkamai atlikti — mažai kas jų dainavimą girdėjo. Kliudė salės ūžesys, prisidėjo mikrofonų kliūtys, ir kvarteto pasirodymas buvo labai apsunkintas. Panašiai įvyko pernykštėje Lietuvių Dienoje Montrealyje. Ir ten mergaičių kvartetas nebuvo girdimas dėl tų priežasčių. Tai rodo, kad tokio pobūdžio renginiuose meninė programa neįmanoma. Čia žmonės susirenka nusiteikę ne menui, o pasižmonėjimui. Nežiūrint spūsties, nuotaika buvo gera. Ją uoliai skatino smagus A. Dimskio orkestras. Salės nebuvo puošnios, bet pakankamos tokio pobūdžio vakarui.

Sekmadienio pamaldos

Evangelikams pamaldas atlaikė kun. A. Žilinskas įprastoje Išganytojo šventovėje. Katalikai susirinko Toronto katedron 2 v.p.p. Rengėjai abejojo, ar lietuviai užpildys tokią didelę erdvę. Pasirodo, abejoti nereikėjo — katedra buvo pilnutėlė vien lietuvių. Jų ten galėjo būti daugiau kaip 2000. Pamaldų pradžioje susirinkusius pasveikino katedros rektorius mons. Lacey, o Mišias atnašavo kunigai — Pr. Gaida, A. Prakapas ir J. Staškus. Turininga, patriotišką pamokslą pasakė kun. L. Andriekus, OFM, buvęs pranciškonų provincijolas, dabartinis Lietuvių Rašytojų Sąjungos pirmininkas. Jis savo mintis pynė apie Lietuvos ir jos sostinės likimą, kuris galutinėje sąskaitoje esąs Dievo rankose. Pažymėtina, kad šį kartą pamaldų tarnyba teko spaudos žmonėms: pamokslas — poetui, žurnalų redaktoriui, o Mišios — "TŽ" redaktoriui, buvusiam "Darbininko" administratoriui (kun. A. Prakapui) ir dabartiniam "Ateities" redaktoriui. Kadangi pamaldos buvo susietos ir su Vilniaus sukaktimi, Mišių aukos atnašas — duoną, vyną ir vandenį celebrantams visų dalyvaujančių vardu įteikė "Miss Vilnius" J. Kobelskytė, KLB pirm. inž. E. Čuplinskas ir Toronto vilniečių skyriaus pirm. B. Saplys. Mišių skaitymus atliko jaunimo atstovai — I. Stanionytė ir Almis Kuolas. Pamaldose dalyvavo kun. dr. T. Žiūraitis, OP, kun. T. Degutis, gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas su Ponia, Bendruomenės vadovai bei veikėjai ir kt. Giedojo Prisikėlimo par. choras, vadovaujamas kun. Br. Jurkšo, kuris ir vargonavo. Nors choras nedidelis, bet jo giesmės katedros erdvėje skambėjo galingai ir darniai.

Oficialioji dalis

Po pamaldų dauguma dalyvių nužygiavo į netoliese esantį Ryersono Politechnikos Instituto teatrą, kur būriai tautiečių jau laukė bilietų prie kasos. Nors daug kas buvo apsirūpinę bilietais iš anksto, tačiau ilgos eilės išsirikiavo prie langelio. Atrodo, kad visi sutilpo salėn, kuri talpina 1328 asmenis. Prie šio skaičiaus prisidėjo beveik šimtinė čiurlioniečių. Iškilmės pranešėja Jūratė Kobelskytė, sugrojus Kanados himną, pakvietė pradiniam žodžiui KLB Toronto apyl. pirmininką A. Puterį, kuris nuoširdžiai sveikino šventės dalyvius. Invokaciją paskaitė ev. kunigas A. Žilinskas. Taiklų žodį Vilniaus tema tarė gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas. Apie Kanados lietuvių pastangas padėti Lietuvai politinėje srityje kalbėjo KLB pirm. inž. E. Čuplinskas, pabrėždamas vieningą baltiečių veiklą. Ontario vyriausybės vardu sveikino min. J. Yaremko. Dalyvavo ir miesto savivaldybės atstovai — W. Boytchuk ir Negridge.

Sveikinimo telegramos buvo gautos iš užsienio reikalų min. M. Sharp, min. St. Haidasz, opozicijos vado R. Stanfield ir kitų.

Pagrindinį žodį tarė poetas K. Bradūnas, "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius. Jis priminė mažųjų tautų išlikimą, jų atsparumą didžiųjų užmojams ir linkėjo būti mažais, bet kietais riešutais, kurie visuomet būna pranašesni už dideles kopūstų galvas. Po to jis paskaitė keletą kūrinių iš naujausios savo knygos "Pokalbiai su karalium". Už tai publika reiškė jam padėką gausiais plojimais.

Čiurlioniečiai scenoje

Spalvingasis Čiurlionio Ansamblis scenoje išniro iš tam-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

EGIPTAS IR SIRIJA PRADĖJO KARĄ PRIEŠ IZRAELĮ, PASIRINKDAMI žydų religinę atgailos šventę Jom Kippur, kai Izraelyje sustoja beveik visas viešasis gyvenimas ir kai pasienio bunkeriuose paliekamas tik nežymus skaičius karių. Sirijos kariuomenė įsiveržė į Izraelio okupuotas Golano augštumas, o egiptiečiai persikėlė per Suezo kanalą į okupuotą Sinajaus pusiasalį. Abi kariaujančios pusės skelbia didelius laimėjimus, nors iš tikrųjų situacija tebėra neaiški ir tų laimėjimų negali patikrinti užsienio korespondentai. Nėra jokios abejonės, kad šis karas Izraelį užklupo netikėtai. 1967 m. kare Izraelis, pasinaudodamas A. Hitlerio taktika, smogė pradinį smūgį ir lengvai sunaikino Egipto, Sirijos, Jordanijos lėktuvus aerodromuose. Be aviacijos paspirties arabų laukė neišvengiamas pralaimėjimas. Šį kartą Izraelio aviacija savo pranašumą turės įrodyti oro kautynėse. Izraelio kariuomenės vadovybės teigimu, amerikiečių gamybos naikintuvai jau sunaikino egiptiečių pastatytus pontoninius tiltus per Suezo kanalą ir atkirto nuo tiekimo šaltinių apie 400 tankų, o Golano augštumose sustabdė pradinį Sirijos kariuomenės prasiveržimą. Paskubomis sumobilizuoti Izraelio kariuomenės daliniai dabar ruošiasi pradėti koncentruotus priešpuolius. Egiptas paneigia tiltų sunaikinimą ir kalba apie tolimesnius laimėjimus Sinajaus pusiasalyje. Laimėjimai ir pralaimėjimai turėtų išryškėti šią savaitę, kai Izraelis pasieks savo maksimalinį pajėgumą visuotinės mobilizacijos dėka. Alžerija ir Irakas pasiuntė savo aviacijos dalinius į talką Egiptui ir Sirijai, o Marokas — apie 2.000 karių. Kiti arabų kraštai nerodo didesnio entuziazmo. Jordanija, atrodo, laikosi visiško neutralumo ir šaudo tik į tuos Izraelio lėktuvus, kurie pažeidžia jos oro erdvę. Prez. R. Niksonas savo valstybės sekr. H. Kissingeriui įsakė sušaukti Jungtinių Tautų saugumo tarybos posėdį, bet paliaubų klausimą temdo tarybos narių susiskaldymas. Izraelis su karo paliaubomis sutiktų tik tokiu atveju, jeigu jam būtų leista grįžti į 1967 m. karo nustatytas sienas, o Egiptas ir Sirija reikalauja tame kare Izraelio okupuotų sričių grąžinimo. Saugumo tarybos narių dauguma, vadovaujama Sovietų Sąjungos, remia arabų reikalavimus. Už Izraelio statomas sąlygas pasisako tik JAV, Britanija, Austrija ir Australija. Spėjama, jog Egipto prez. A. Sadatas karą pradėjo nesitikėdamas karinės pergalės, bet norėdamas taikos problemą išspręsti didžiųjų valstybių įsikišimu, nes tik jų spaudimas gali priversti Izraelį pradėti lig šiol vengtas rimtas taikos derybas ir sustabdyti okupuotų sričių kolonizavimą žydais. Pradėtas karas gali pareikalauti daug aukų.

TRIUKŠMAS DĖL STOVYKLOS

Austrijos kancleris B. Kreiskis atmetė Vienon atskridusios Izraelio premjerės G. Meir reikalavimą neuždaryti pereinamosios stovyklos Schoenau pilyje, kuria pastaraisiais metais pasinaudojo apie 70.000 iš Sovietų Sąjungos emigruojančių žydų. Kanclerio B. K r e i s k i o, žydo, sprendimas taip nustebino austrus, kad net 79% pasisakė už jo užimtą liniją. Dabar jau paaiškėjo, kad dviem arabų teroristam duotas pažadas uždaryti stovyklą už jų pagrobtų trijų žydų ir austro pasienio sargybinio išlaisvinimą tebuvo diplomatinis pretekstas. Ši stovykla yra tapusi beveik Izraelio dalimi, nes ją administruoja ir tvarko iš Tel Avivo atsiųsti saugumo pareigūnai. Kiek galima spręsti iš Austrijos užsienio reikalų ministerio R. Kirschlaegerio prasitarimo, beveik visi žydai nukreipiami Izraelin, neleidžiant jiems emigruoti į kitus kraštus. Atrodo, dėl šios priežasties kancleris B. Kreiskis stovyklos administravimą pasiūlė perimti Jungtinių Tautų pabėgėlių skyriui, bet pasiūlymo nepriėmė JT generalinis sekr. K. W a l d h e i m a s, motyvuodamas faktu, kad Sovietų Sąjungos žydai iš tikrųjų nėra pabėgėliai. Dabar kancleris B. Kreiskis stovyklą norėtų perduoti tarptautiniam Raudonajam Kryžiui ir ją paversti visų tautybių emigrantų stovykla. Taigi, kancleriui B. Kreiskiui labiausiai rūpi ne stovyklos uždarymas, bet jos administracijos pakeitimas. Visame laisvajame pasaulyje žydų pradėtą spaudimą Austrijai sustabdė netikėtai prasidėjęs karas Artimuosiuose Rytuose.

PALIEKA REFORMAS

Čilės karinė vyriausybė nutarė palikti marksisto prez. S. Allendės įgyvendintas kaikurias socialines reformas. Legaliai nusavinta bei išdalinta žeme galės ir toliau naudotis ją gavusieji bežemiai. Suvalstybintas pramonės įmones tvarkys valstybė, kol bus peržiūrėti visi ekonominiai reikalai. Dėl kompensacijos už prez. S. Allendės nusavintas amerikiečių bendroves, kurių vertė yra matuojama $700 milijonų, bus pradėtos tiesioginės derybos su JAV. Karinis režimas žada tvirtas garantijas tiems užsieniečiams, kurie sutiks savo kapitalą investuoti į Čilės pramonę. Atlyginimai darbininkams laikinai buvo užšaldyti, nors per pastaruosius metus infliacija jų pajamas sumažino 300%, o jie tėra gavę tik 60% algų padidinimą. Tikslus žuvusiųjų ir suimtųjų skaičius vis dar nėra žinomas. Vyriausybės duomenimis, žuvusių karių ir civilių esama 250, suimtųjų — apie 7.000. Karinio tribunolo sprendimu už policininko nušovimą ir bandymą susprogdinti užtvanką buvo sušaudytas Talca vietovės gubernatorius G. C. Rojas, o teismo laukia kompartijos vadas L. Corvalan. Buvo pasklidę gandai, kad kulkos susilaukė ir komunistas poetas Pablo Neruda, Nobelio premijos laureatas, bet vėliau paaiškėjo, kad jis mirė vėžiu. Prez. S. Allendė jį buvo paskyręs Čilės ambasadorium Prancūzijos sostinėje Paryžiuje.

ŽYDŲ DEMONSTRACIJOS

Keli Izraelin norintys išvažiuoti žydai surengė pakartotines demonstracijas prie kompartijos būstinės ir vidaus reikalų ministerijos Maskvoje. Milicininkai apstumdė ir apspardė du amerikiečius žurnalistus — Ch. Ogden ir G. Joseloff, priklausančius United Press International žinių agentūrai. Jiems buvo neleista daryti demonstracijos nuotraukų. Ankstesnėje demonstracijoje KGB agentai atėmė filmą iš amerikiečio žurnalisto R. Ledingtono. Fizikas dr. A. Sacharovas telefoniniame pokalbyje su V. Berlyno vieno laikraščio redakcija priminė laisvam Vakarų pasauliui, kad iš Sovietų Sąjungos nori išvažiuoti ne tik žydai, bet ir milijonai kitų tautybių žmonių, ir kad jie nėra susilaukę tokios paramos, kokios susilaukė žydai. Dr. A. Sacharovas taipgi ragino vakariečius žurnalistus, psichiatrus ir tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atstovus reikalauti, kad jiems būtų leista aplankyti psichiatrinėse ligoninėse kankinamus politinius kalinius.

DARBIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

H. Wilsono vadovaujami Britanijos darbiečiai savo metiniame suvažiavime priėmė rezoliucijas, žadančias dar didesnį posūkį į socializmą. Jų įgyvendinimas vyriausybės kontrolei atiduotų net keturis penktadalius visos krašto ekonomijos. Suvalstybinimo susilauktų beveik visa Britanijos pramonė ir net kaikurios finansinės institucijos. "Time" laikraščio duomenimis, už darbiečius pasisako 34% apklausinėtų britų, už liberalus — 32% ir už premjero E. Heath konservatorius — tik 31%, nors liberalai yra mažumos partija, parlamente turinti tik 10 atstovų. Premjeras E. Heath parlamento rinkimus turi teisę atidėti iki 1975 m. rudens. Tada vėl gali pakilti konservatorių populiarumas, jeigu vyriausybei pavyktų susitvarkyti su streikais ir išbristi iš ekonominio chaoso. Kaip praktika rodo, įmonių suvalstybinimas neišsprendžia streikų problemos. Geriausias pavyzdys — suvalstybinta plieno pramonė.

KANADOS ĮVYKIAI

PREMJERO KELIONĖ KINIJON

Glaudesnius Kanados ryšius su komunistine Kinija žada šią savaitę prasidedanti premjero P. Trudeau šešių dienų viešnagė Pekinge. Spauda jau paskelbė Pekingan vežamas dovanas: keturis bebrus zoologijos sodui, balto šiaurės lokio kailį kompartijos vadui Mao, ruonių kailių apsiaustą jo žmonai, indėnų ceremoninę kaukę premjerui Ču En-lai, eskimišką drožinį poniai En-lai. Dovanas papildys specialiai nukaldinti dr. N. Bethune medaliai, jo sukurti du chirurginiai instrumentai ir $6.000 vertės Kanadoj pagamintas chirurginis stalas vienai Pekingo ligoninei. Kanadietį dr. N. Bethune kiniečių kompartija laiko savo didvyriu, nes jis ilgus metus dirbo su komunistais Kinijoje ir mirė kraujo užsinuodijimu 1939 m. lapkričio 13 d. Nors jis nėra nieko gero davęs Kanadai, federacinė vyriausybė už $60.000 jau nupirko jo buvusį namą Ontario provincijos Gravenhurst miestelyje ir jame planuoja įrengti memorialinį muzėjų. Premjeras P. E. Trudeau ir jo palydovai pokalbiuose su komunistinės Kinijos vadais pagrindinį dėmesį žada skirti prekybiniams ir kultūriniams ryšiams. Kiniečiams, atrodo, labiausiai rūpės prekybos balanso išlyginimas. Kanada dabar kasmet Kinijai parduoda kviečių ir pramonės gaminių maždaug už $250 milijonų, o importas iš Kinijos siekia tik $50 milijonų.

Atvirą laišką Sovietų Sąjungos vyriausybei Toronto "The Globe and Mail" ir Montrealio "Le Devoir" dienraščiuose paskelbė apie 200 žymių kanadiečių. Pasisakydami už taikų Vakarų ir Rytų sambūvį, Otavos ir Maskvos mokslines bei kultūrines sutartis, jie reiškia viešą susirūpinimą dėl kompartijos akcijos, nukreiptos prieš dr. A. Sacharovą ir Nobelio premijos laureatą A. Solženiciną: "Šie du vyrai, pasaulinio masto intelektualai, stengėsi garsinti laisvės bei žmoniškumo idėjas. Tektų labai apgailestauti, jeigu Sacharovas ir Solženicinas prarastų savo laisvę dėl laisvės vardu padarytų pareiškimų. Gindami taikų Rytų-Vakarų sambūvį ir bendradarbiavimą, mes raginame jus respektuoti tų dviejų vyrų laisvę." Skelbimo teisėmis idėtas laiškas užėmė beveik visą minėtų dviejų dienraščių puslapį.

Ontario premjeras W. Davis paskelbė, kad jo vyriausybė šią žiemą provincijoj gyvenantiems neturtingiems p e n s i n i n k a m s duos $50 vienkartinį priedą infliacijos padarytai žalai sumažinti. Priedą gaus viengungiai pensininkai, kurių metinės pajamos yra mažesnės nei $3.100, ir pensininkų šeimos su mažesnėm nei $5.400 metinėm pajamom. Socialinių reikalų ministeris R. Brunelle, papildydamas W. Davis, pabrėžė, kad $50 vienkartinis priedas yra skiriamas

(Nukelta į 6-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

Jauna atžala nuvyto svetimoj dirvoj

Žiupsnelis minčių išlydėjus amžinybėn a.a. kunigą Viktorą Poimanskį, dirbusį įvairiose vietose

K. MILERIS

Rugsėjo 14 d. naktį Glens Falls, N.Y., St. Mary's parapijos klebonijoj, kur paskutiniais metais buvo vikaru, amžinu miegu užmigo a.a. kun. Vikt. Poimanskis. Rytą klebonas, pastebėjęs, kad vikaras neateina atnašauti šv. Mišių, ėjo jo pažadinti, bet nuėjęs jame neberado jame gyvybės ženklų. Širdis, išplakusi 51 metus ir paskutiniu laiku jau pradėjusi šlubuoti, tą naktį sustojo amžinai. Palaidojo jį Schenectady kapinėse, mieste, kuriame jis, kaip ligoninės kapelionas, buvo praleidęs daugiausia savo kunigavimo metų.

Tai buvo prieš daugelį metų, kai mes pirmųjų klasių gimnazistai kartu mokėmės Kretingos pranciškonų gimnazijoj. Taip ir matau jį labai santūrų, ramų ir daugiausia tik kitus stebintį mokinuką, vilkintį namų austa gimnazijos ruda uniforma, su sunkiai pritaikoma mažai galvai uniformine kepure. Bėgančiųjų ar einančiųjų būry visada būdavo vienas paskutiniųjų. Bendrabučio vedėjo būdavo įvertinamas penketukais už stropumą, paklusnumą ir tvarkingumą. Kuksinės kaimo, Skuodo valsčiaus, neturtingos našlės šeimoj trečias ir jauniausias berniukas buvo pamaldus, gabus mokykloje. Baigęs Lenkimų pradžios mokyklą, su mokyklos vedėjo ir parapijos klebono rekomendacijomis, jis buvo pranciškonų vienuolyno priimtas į kandidatus, kur tokiems būdavo nemokamai duodamas išlaikymas ir mokslas. Kilus karui ir bolševikinei bangai užplūdus Lietuvą, mokslas buvo sutrukdytas. Teko bėgti per sieną į Vokietiją, bandyti naujai kurtis ir vėl pradėti mokslą. Sekdamas savo pašaukimą, jis įstojo į Eichstaetto kunigų seminariją, kur prisiglaudė lietuvių skyrius. Karui pasibaigus, persikėlė Italijon į Šv. Kazimiero kolegiją ir 1944 metų birželio 29 d. gavo kunigystės šventimus. Po to, pasilikes Romoje, jis dar gilino studijas ir gavo licenciatą. Į Ameriką atvyko 1959 m. Yra dirbęs Vokietijoj Vasario 16 gimnazijoj, vikaru Albany vyskupijoj, "Darbininko" administracijoj, Hamiltono AV parapijoj, Schenectady kapelionu St. Clair ligoninėj ir paskutiniuoju laiku Glens Falls, N.Y., St. Mary's parapijoj, kur ir mirė.

Kartą Hamiltono bažnyčioje, klebonui atnašaujant ankstyvąsias Mišias, išgirstu Viktorą giedant ir vargonuojant gregorines melodijas. Susitikome vėl po tokio ilgo nesimatymo, seniai jau pasibaigusio karo, po visų tų didžiųjų vargų, rūpesčių. Iš jauno berniuko pasidarė senstantis vyras, kunigas su nuo saulės jau gerokai pasibėgėjusiais plaukais. Malonu buvo jį čia turėti savo kaimynystėje. Kiek kalbos buvo apie anuos laikus, karo laikų pergyvenimus ir naują gyvenimą svetimoje žemėje. Bet jis čia ilgai nebuvo. Viktorui buvo sunku kur nors galutinai sustoti. Jis visą laiką buvo bėgantis. Išvažiuodamas iš čia jis pasakė, kad daugiausia gailisi palikti lietuvių šeštadieninę mokyklą. Ir tikrai jis čia buvo vienintelis kunigas, kuris mokytojavo lituanistinėje mokykloje ir labai mėgo lietuvišką jį atžalyną. Gal jis taip sakė ir todėl, kad jauname žmoguje jis matė tikrą, neaplaužytą ir nuoširdžią dvasią. Žinau, kad a. a. kun. Viktoras buvo labai vienišas žmogus, gyvendamas ir dirbdamas tarp svetimų, bet nežinau, kaip jis neturėjo galimybės, o gal paskutiniu laiku ir nebeturėjo noro ieškoti sau darbo savo tautiečių tarpe lietuviškoj parapijoj. Nors jis kunigu pranciškonu ir netapo, bet visą laiką gyveno šv. Pranciškaus vienuoliškoje dvasioje. Buvo labai kuklus, nusižeminęs ir jautrus socialiniuose reikaluose. Kuklumas neleido jam duoti net savo nuotraukos ir žinių Lietuvių Enciklopedijos leidėjams. Nebuvo jam prie širdies pinigiškasis parapijos tvarkymas. Jis čia matė mūsų klebonus tam skiriant daugiau savo laiko ir dėmesio nei pastoracijai.

Vardadienio proga kartą jis atvežė man įrėmintą šv. Pranciškaus maldą ir liepė ją pasikabinti savo kambary ant sienos. Ta malda pavadinta "A Simple Prayer": "Gerasis Viešpatie, suteik man tai, kad aš ne tiek norėčiau būti paguostas... kiek guosti kitus, kitų suprastas... kiek kitus suprasti, būti mylimas... kiek visus mylėti. Tik duodami... gauname, atleisdami kitiems... gauname atleidimą, mirdami... užgimstame amžinajam gyvenimui". Tavo brangią dovaną dar tebeturiu, bet tu, a.a. kun. Viktorai, jau numirei žemiškaja mirtimi, kad užgimtum amžinajam gyvenimui. Tad gyvuoki amžinoje ramybėje.

AR Jūsų vaikai jau lanko LIETUVIŠKĄ MOKYKLĄ?

A✝A

Julijai Gaižutienei

mirus, didžio skausmo valandoje mūsų geradariams — velionės seseriai ANGELIKAI SUNGAILIENEI, dr. SUNGAILŲ ir p.p. GAIŽUČIŲ šeimoms reiškiame gilią užuojautą bei kartu liūdime.

Jūsų —

A. V. Šipeliai
A. E. Sudikai

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Priekabi atsiminimų kritika

Atsiliepimai į "Dirvos" pastabas apie dr. M. Anyso atsiminimus

J. JAKŠTAS

Kiekviename istoriniame kūrinyje, kokio pobūdžio jis bebūtų, vis galima surasti trūkumų ir iš neigiamos pusės kritikuoti. Rimta neigiama kritika naudinga mokslo pažangai, kai ji nurodo veikalo faktines klaidas ir jas atitaisinėja rimtais ir pagrįstais argumentais. Tokia kritika vadinama konstruktyvine. Istoriniai veikalai tampa kritikos taikiniais ne vien dėl juose pasitaikančių faktinių klaidų, bet ir dėl jų krypties, vedamųjų minčių ir aplamai dėl pačios istorinės tikrovės pavaizdavimo būdo. Pati istorijos mokslo esmė, atseit, istorinė kūryba duoda progos tokiai kritikai.

Klaidinga yra gan populiari vadinamoji pozityvistinė istorijos mokslo samprata, t. y. nuomonė, sakanti, jog istorija yra aprašymas ar atvaizdavimas originalios tikrovės, kokia ji iš tikrųjų buvo. Istorikas laikomas, pagal pozityvistų sampratą, lyg kokiu fotografu, kuris turi prieš akis istorinę tikrovę ir ją fiksuoja, tariant žodžiais, teikia skaitytojui. Taip iš tikrųjų nėra. Istorikas neturi duotos tikrovės praeities laikų — jis ją prieš vaizduodamas turi atkurti. Jis atkuria pagal išlikusius įvairiopus šaltinius (daiktinius ir rašytinius) ar gyvus liudininkus, jei ta tikrovė nėra tolima. Tuo būdu istorikas atlieka kūrėjo darbą, kai pirma atkuria savo istorinę tikrovę ir ją vaizduoja. Jis ją atkuria pagal savo turimas idėjas, siekiamus pagrindinius tikslus ir jį veikiančias visuomenines dvasines sroves.

Istorikas atkuria ne originalią tikrovę visoje pilnumoje (tai žmogui nepasiekiama), bet suprastintą (simplifikuotą) ir su atrinktais faktais. Jis lyg ir "prideda" prie vaizduojamos tikrovės kaiką ir nuo savęs. Todėl ta pati istorinė tikrovė vieno istoriko atvaizduojama vienaip, kito — kitaip. Kadangi istorikas atkuria tikrovę, tai ji esti visuomet iš dalies subjektyvi, nors tuo pačiu metu ir objektyvi, paremta patikrintais faktais pagal šaltinius ar gyvus liudininkus. Objektyvumas ir subjektyvumas nėra priešingos, viena kitą išskiriančios sąvokos. Tad klaidinga dažnai girdima ar skaitoma nuomonė, jog tas ar kitas veikalas yra subjektyvus, peiktinas. Apie kitą sakoma, jog jis esąs objektyvus, girtinas, nes jis vaizduoja tikrovę tokią, kokia ji buvo. Taip sprendžiama apie istorinuis veikalus, kai objektyvumas ir subjektyvumas juose laikomos priešingomis, viena kitą išskiriančiomis sąvokomis. Tada ir sakoma, kad istorinis veikalas yra subjektyvus ar objektyvus, o kad jis yra ir vienas ir kitas kartu — neprileidžiama.

Kiekvienas istorinis veikalas kritikuotinas

Kadangi istorinis veikalas yra autoriaus kūryba, kur jis vaizduoja savo atkurtą tikrovę, tai jis bent kiek išmanančio skaitytojo gali būti kritikuojamas. O tai dėlto, kad skaitytojas gali turėti susidaręs kitokį nei autoriaus vaizduojamos tikrovės vaizdą. Kai jo turimas vaizdas nesiderina su autoriaus, jis ima jį pulti, kritikuoti iš neigiamos pusės. Kritikas užmiršta, kad į praeitį galima žvelgti įvairiopai.

Mūsų spaudoje vyrauja neigiama kritika istorinių darbų, liečiančių Lietuvos nepriklausomybės laikus. Tai visai suprantama. Tie laikai daugelio mūsų pergyventi, gerai atmenami. Jų įvykius nešiojamės savo vaizduotėse ir mintyse. Kai imame skaityti kieno nors surašytus atsiminimus iš tų laikų, pastebime juose aprašomus vaizdus, neatitinkančius mūsų turimųjų. Tada neišmanant, kad ta pati istorinė tikrovė kiekvieno skirtingai atkuriama, šokstama kritikuoti atsiminimų autorių. Kartais keliamos aikštėn ir klaidos, kurios iš tikrųjų nėra klaidos, tik kitaip kritiko suprasta tikrovė.

Į kokius klystkelius kartais nukrypsta istorinė kritika, kai nepaisoma istorinės kūrybos esmė, rodo kad ir J. Jurevičiaus straipsnis "Dirvos" 69 nr. 1973. IX. 12 su rėkiančia ir dar barbarizmu "papuošta" antrašte: "Prisikabino kaip smala prie čebato". Kritika liečia dr. M. Anyso atsiminimų dalį, spausdintą "Naujienose". Atsiminimams laikraštininkas J. Jurevičius paskelbė pasmerkimo dekretą, formuluodamas straipsnio poantraštę: "Beverčiai d-ro M. Anyso atsiminimai". Kuo J. Jurevičius grindžia savo kritiką?

Jieško atsiminimuose, ko juose negali būti

Įžanginiuose straipsnio žodžiuose jis pagiria atsiminimus rašančiuosius, bet nenurodo pagrindinio atsiminimų tikslo — būti šaltiniais istorijos mokslui. Užuot pažymėjęs tą esminį atsiminimų tikslą, "Dirvos" bendradarbis paberia skaitytojams truputį retorikos, rašydamas: "Istorinių atsiminimų reikšmė yra labai svarbi visiems besidomintiems savo tautos praeities įvykiais, jos (sic!) i š g y v e n t a i s džiaugsmais ir vargais". Kai nepasakoma, kuo ta reikšmė svarbi besidomintiems savo tautos praeities įvykiais, tai frazė lieka retorika be turinio. Rašantysis pademonstruoja itin menką atsiminimų prigimties supratimą, kai jieško juose istorinių šaltinių ir sakosi esąs nusivylęs neradęs jų dr. Anyso darbe. Jis jų ir negalėjo rasti, nes atsiminimai ne šaltiniams (istoriniams) skirti. Jų juokiuose atsiminimuose nerasime. Štai turime daug (net 9 knygas) mūsų garbingo neseniai mirusio poeto-rašytojo M. Vaitkaus atsiminimų. Ar rasime ten kokių šaltinių iš Lietuvos praeities? Juose autorius pasakoja gražiai, patraukliai apie visa, kas jo paties pergyventa, pastebėta. Tokie pat yra ir labai gabiai, gyvai parašyti atsiminimai M. Yčo iš Lietuvos nepriklausomybės kūrimosi laikų. Pagaliau ir mūsų žinomo politiko E. Galvanausko atsiminimai "Kova dėl Klaipėdos" pateikia vien autoriaus asmenines patirtis iš daugiau diplomatinės kovos dėl Klaipėdos ir kiek iš Lietuvos kūrimosi laikų. Suminėtus mūsų garbingų vyrų parašytus atsiminimus skaitydamas J. Jurevičius taip pat galėtų nusivilti neradęs juose šaltinių. O tie mūsų trijų autorių atsiminimai yra įžymūs įnašai į mūsų istorinę literatūrą, liečiančią nepriklausomybės laikus.

Pastebėta klaida

Kritikas pradėjo skaičiuoti atsiminimų autoriaus "nuodėmes" nuo pastebėtų dviejų faktinių klaidų: perversmas esą įvyko 1926 m. gruodžio 16 d. ir J. Tūbelis išbuvo ministeriu pirmininku 11 metų. "Gruodžio 17 d. perversmas" mūsuose tiesiog virtęs sparnuota fraze ir kartojama kasdieninėje kalboje. Kad ji dr. M. Anysui iškrito iš atminties, reikia tiesiog stebėtis. Gal čia buvo tik "lapsus calami", o gal ir "Naujienų" korektūros klaida. Rimtesnė klaida yra tas J. Tūbelio ministerio pirmininko tarnybos laikotarpis. Šiuo atveju mūsų autoriui, praleidusiam didžiausią tarnybos laiko dalį užsienyje, liko užmirštas A. Voldemaro vadovavimas vyriausybei nuo perversmo iki atleidimo 1929 m. rugsėjo m. Po jo valdžios galva tapo J. Tūbelis, kuris tose pareigose išbuvo iki lenkų ultimatumo 1938 m. kovo m. Tuo būdu J. Tūbelis pirmininkavo tarp dviejų prasikišusių polių mūsų nepriklausomybės kelyje ir tarp jų laiko tarpas buvo 8 m. 6 mėn. J. Jurevičius, lyg pasigardžiuodamas tąja klaida, paskiria jai net gerą laikraščio skilties dalį ir jai atitaisyti išrašo iš LE J. Tūbelio eitas pareigas nuo nepriklausomybės pradžios iki mirties. Čia ir pats šiek tiek susipainiojo (o gal "Dirvos" redakcija jam įvėlė klaidą?). Šiuo atveju neatlaidus kritikas gerokai persistengė.

Kibimas prie smulkmenų

Išskyrus minėtas faktines klaidas, kitos kritiškos pastabos — smulkios ir netaiklios priekabės, neliečiančios esminių dalykų. Ko vertas, pavyzdžiui, kritiko priekaištas dr. M. Anysui, abejojančiam tvirtinimu, kad Navakas buvo gavęs Paryžiuje teisės daktaro laipsnį? Jis neįrodo, kad Navakas tą laipsnį būtų turėjęs ir kad Anyso abejonė buvo be pagrindo. Priekaištas dėl J. Tūbelio lankymosi Klaipėdoje irgi šauna pro šalį. Dr. M. Anysas, augštas gubernatūros tarnautojas ir kurį laiką direktorijos narys, tikrai galėjo žinoti apie J. Tūbelio apsilankymus Klaipėdoj. Jei jis apsilankydavo, tai gubernatūrai buvo žinomas kiekvienas jo žingsnis mieste. Taip pat augštiesiems gubernatūros pareigūnams nebuvo paslaptis, ar ministeris pirmininkas nakvoja ir kur nakvoja. Tad negailestingo laikraštininko pastaba dėl J. Tūbelio nakvojimo Klaipėdoje, jog tai esąs "daugiau negu humoras" yra neužtarnautas akibrokštas atsiminimų autoriui. Taip pat duodama ištrauka iš dr. M. Anyso veikalo apie "Navakiadą" (Jurevičiaus pavartotas žodis) ir jos kritika yra paprastas mėtymasis žodžiais ir priekaištavimas autoriui. Žinoma, Navako atsistatydinimas vyko užkulisy, dramatiškomis aplinkybėmis. Jas tegalėjo žinoti gubernatūra ir direktorija. Dr. M. Anysas, tuo metu direktorijos narys, galėjo žinoti visą tą dramą, kurią dabar atskleidė skaitytojui. Kritikas tų dr. M. Anyso reveliacijų nesugriauna. Jis tik pašaipiai pademonstruoja savo skepticizmą ir postringauja apie Lietuvoje tada nežinomus mikrofonus, apie dr. M. Anyso tariamai nugirstus telefoninius pasikalbėjimus tarp Tūbelio ir Navako, nors dr. M. Anysas kalba ne apie telefoninį, bet asmeninį jų pasikalbėjimą.

Jei laikraštinis kritikas žino, kad Navako atleidimas kitaip įvyko, tai turėjo čia pat pasakyti ir dr. M. Anyso tvirtinimus atitaisyti. Kai jis to nepadarė, ko vertas kaltinimas, kad dr. M. A. esąs "geras mitų kūrėjas"? Kritikas turėjo tuos mitus pirma įtikinimai išsklaidyti ir tik paskui autorių pakaltinti. Taip rimtoje kritikoje daroma.

Kritikas visai išeina iš vėžių, kai ima priekaištauti direktorijai, kad ji, apsilankiusi Kaune, tarp kitų dalykų, prašė centro vyriausybę sulaikyti darbininkų siuntimą iš D. Lietuvos į Klaipėdą, pirkti daugiau kiaulių Klaipėdos krašte ir brangiau mokėti. Juk dr. M. Anysas atsiminimuose pateikia faktus — direktorijos reikalavimus ir kartu dėsto motyvus, kuriais direktorija grindė savo reikalavimus. Čia pat jis pateikė ir centro vyriausybės argumentus, atremiančius direktorijos reikalavimus. Vadinasi, jis duoda istorinius faktus, kaip atsiminimams ir tinka. Ne atsiminimų kritikos ribose dera tuos reikalavimus peikti ar teisinti. Juo labiau netinka tai daryti, kai jie buvo visos direktorijos, o ne vieno atsiminimų autoriaus pateikti.

Menkaverčiai yra tokie priekaištai dr. M. Anysui, kaip papiroso uždegimas ministeriui pirmininkui, stebėjimas Soboro ir finansų ministerijos rūmų iš užsienio reikalų ministerio kabineto, svečių priėmimas J. Tūbelio viloje, užuomina apie jo žmoną ir kita. Tai vis pridėtinės pastabėlės prie atsiminimų, intarpai į juos, neliečiantieji jų esmės. Jais remiantis rašyti pasmerkimo dekretą atsiminimams yra tikrai lengvapėdiškas mostas.

Išliekamoji dr. A. Anyso atsiminimų vertė

Atsiminimai iš nepriklausomos Lietuvos laikų tiek yra vertingi, kiek juose atsispindi istorinė tikrovė. Juose atvaizduotoje istorinėje tikrovėje glūdi jų dokumentinė vertė. Trumpalaikis nepriklausomos Lietuvos metas yra epocha nepasikartojančio istorinio vyksmo. Ta epocha domins mūsų ateities istorikus, ir jiems bus brangūs visokie dokumentai iš nepriklausomos Lietuvos, jų tarpe ir atsiminimai to meto asmenų.

D o k u m e n t i n i ų atsiminimų vertė priklausys nuo juose vaizduojamų dalykų svorio nepriklausomame laikotarpyje. Klaipėdos kraštas (kaip ir Vilnius) buvo, gali sakyti, Lietuvos problema, kaip pažymėjo R. Valsonokas, parašęs nuodugnią knygą apie Klaipėdą. Klaipėdos krašto klausimas giliai įsirėžęs į nepriklausomos Lietuvos istoriją ir paliks joje visais laikais iškiliu tyrinėjimo objektu. O tam reikalui ir pravers atsiminimai tokio asmens, kaip dr. M. Anysas. Jis, Klaipėdos krašto sūnus, suaugęs su M. Lietuva, gyvenęs josios lietuvių rūpesčiais ir vargais, atsidėjęs studijavęs visų senųjų prūsų praeitį ir parašęs išsamų veikalą apie juos,—pergyveno tos savo gimtinės agoniją. Pergyvenimus išsinešė į emigraciją ir surašė atsiminimų forma. Tai autentiškiausi, didžiai saviti atsiminimai, kurie gal paliks vieninteliai apie Klaipėdos kraštą. Jie turi išliekamos vertės ir labai tinka būti išspausdinti, nepaisant aštriausių kritikų, su geros valios lietuvių ir lietuviškojo pajūrio mylėtojų parama.

Lietuviai vokiečių repatriacijoj

Vieno tautiečio pergyvenimai

Dekano kabinete

"Štai, matai už Nemuno kitoj pusėj Lietuvą, bet negali jon sugrįžti. Ilgiesi jos", — kalbėjo Vilniaus universiteto ekonominių mokslų fakulteto dekanas prof. Albinas Rimka 1941 m. "Aš esu tai išgyvenęs", tęsė jis toliau. Staiga duslus kosulys pradėjo jį kankinti. Išsitraukė mėtos kvapo cigaretę ir užsirūkė. Nors Rimka nebuvo rūkorius, tačiau cigaretės dūmai ramino jo kosulį. Jį kankindavo astmos priepuoliai. "Ar tavo bobutė su vokiečiu sugriešijo, ar ką?" — nerimavo Rimka. "Toks puikus studentas. Aš pateisinu tuos, kuriems gresia tiesioginis pavojus. Bet tų, kuriems tokio pavojaus nėra, nesuprantu. Tokie, kaip tu, reikalingi tėvynei, taip negalima daryti", vis nerimavo Rimka. "Pone dekane, dabar jau vėlu", tariau ir išsitraukęs iš kišenės gana didoką plieno spalvos kortelę parodžiau jam. Kortelėj stambiom raidėm buvo atspausta — "Deutscher Umsiedler", apačioj mažesnėm raidėm — "Germanskij Pereselienec". "Išduokite jam dokumentus", gana piktai murmtelėjo Rimka ir, užsitrenkęs duris, dingo savo kabinete.

Ribbentropo-Molotovo sutartis

1939 m. rudenį Vokietijai ir Rusijai sudarius Ribbentropo-Molotovo sutartį, Vokietija pasirašė eilę sutarčių su Estija ir Latvija vokiečių kilmės asmenims į Reichą sugrįžti. Pagal šias sutartis išvyko nemažai žmonių.

Sovietų Sąjungai okupavus Pabaltijo valstybes, 1941 m. sausio 10 d. Vokietija sudarė papildomą sutartį su Maskva susigrąžinti vokiečiams iš Latvijos ir Estijos ir naują sutartį — iš Lietuvos. Pagal tą sutartį iš Lietuvos išvyko apie 40.000 asmenų, iš Estijos ir Latvijos — apie 12.000. Ta sutartimi pasinaudojo ir nemaža lietuvių, norėjusių pasprukti iš rusų okupuotos Lietuvos.

Repatriacijos tikslai ir priežastys

Repatriacija lietė tris pagrindinius veiksnius. Vieną polių sudarė repatriuoją asmenys, antrą — Trečiasis Reichas ir trečią — Sovietų Sąjunga.

Vokiečių nacionalsocializmas savo teorijos pagrinduose turėjo aišku šūkį: "Ein Volk, ein Reich, ein Fuehrer". Vienas iš nacionalsocializmo tikslų buvo surinkti išbarstytus vokiečių kilmės asmenis ir apgyvendinti juos Reicho teritorijoje. Nacionalsocialistai nereiškė pretenzijų į prarastas kolonijas, bet stengėsi plėsti esamos Vokietijos ribas. Jie tikėjosi, kad visi vokiečiai, gyveną savos valstybės teritorijoj, sudarys fiziškai ir dvasiškai patvarią tautą, kuri pajėgs užvaldyti didelę pasaulio dalį. Repatrijuoją aklai tikėjo Fuehreriu. Užklausti, kodėl važiuoja, atsakydavo trumpai — "Der Fuehrer hat uns gerufen und wir kommen" (Fuehreris mus pašaukė, ir mes važiuojame).

Tačiau repatriacijai buvo ir kitokių priežasčių. Vokiečių kilmės žmonės bijojo likti rusų užimtuose kraštuose. Juos rusai g a l ė j o persekioti, apkaltinti penktąja kolona, ištremti į Sibirą ar iškeldinti kur nors kitur.

Trečiajam Reichui buvo svarbu gauti kiek galint daugiau vokiečių kilmės asmenų. Vokietija jau buvo nugalėjusi Lenkiją, Prancūziją, Belgiją, Olandiją ir Norvegiją, tačiau buvo karo stovyje su Didžiąja Britanija. Jai reikėjo žmonių fronto ir užnugario gretoms papildyti bei apgyvendinti iš Lenkijos pasigrobtus plotus. Tiems tikslams geriausiai tiko vokiečių kilmės asmenys. Naujuose prie Reicho prijungtuose plotuose reikėjo ūkininku, amatininku, valdininku, darbininku, inžinieriu, gydytoju bei įvairių kitokių kvalifikacijų asmenų. Be to, nemaža Pabaltijo kraštų repatriantų mokėjo rusų kalba, pažinojo vietoves, žinojo vietinių žmonių tradicijas ir papročius. Jie tiko kelrodžiais ir vertėjais būsimame vokiečių žygyje į Rytus.

Sovietų Sąjungai irgi buvo naudinga atsikratyti vokiečių kilmės asmenų. Rusija bijojo šnipų — penktos kolonos asmenų.

Kyla klausimas, kodėl repatriavo lietuviai? Rusai, užėmę Lietuvą, vykdė teroro politiką. Prasidėjo persekiojimai, suėmimai, iš tarnybų atleidimai. Gatvės minia sauvaliavo — vykdė šmeižtą ir smurtą. Bėgti į Vokietiją buvo labai pavojinga. O čia atsirado legalus išvažiavimo būdas. Beliko tik susirasti dokumentus vokiškai kilmei įrodyti.

Repatriacijos komisijos

Nacionalsocialistinė valdžia vokiečiu kilmės asmenims į Reichą susigrąžinti Berlyne, prie vidaus reikalų m i n i s t e r i j o s, "Volksdeutsche Mittelstelle". Vėliau įkūrė atskirą ministeriją, pavadindama ją "das Ministerium fuer die Befestigung des deutschen Volkstums". Vyriausiu tos įstaigos viršininku buvo Gestapo viršininkas Heinrich Himmler.

1941 m. žiemą į Lietuvą atvyko vokiečių repatriacijos komisijos su sunkvežimiais ir automašinom. Sovietų Lietuvos valdžia apgyvendino juos puikiuose butuose, rekvizavo joms viešbučius ir valgyklas. Repatrijuojamų komisijų valdininkais buvo specialiai tam darbui paruošti SS pareigūnai. Jie vilkėjo pilkai žalsvą vokiečių karių uniformą, atrodė švariai ir tvarkingai.

Lietuvos miestuose ant stulpų pasirodė burmistrų pasirašyti pranešimai, skelbią kas turi teisę repatrijuoti, kur yra repatrijuojamų komisijos buveinės, kokiom dienom ir valandom jos veikia.

Šeima galėjo išvykti tik tada, jei bent vienas iš tėvų pajėgdavo įrodyti bent trečios kartos vokiškumą. Į šeimos sudėtį įėjo žmonos bei vyro tėvai. Be to, protestantų tikyba turėjo čia irgi didelės reikšmės.

Visa Lietuvos teritorija buvo suskirstyta apygardom, kurios buvo pažymėtos O. B. raidėm. Norinti išvažiuoti šeima turėjo stoti prieš mišrią vokiečių-rusų komisiją ir dokumentaliai įrodyti, kad savyje turi vokiško kraujo. Kai komisijos nariai būdavo patenkinti įrodomąja medžiaga, kiekvienas repatrijuojantis gaudavo plieno spalvos kortelę su užrašu "Deutscher Umsiedler", apačioje mažesniu šriftu — "Germanskij Pereselienec". Joje buvo pažymima išvykstančio vardas, pavardė, gimimo metai, rajono raidės ir numeris. Vokiečių komisijos nariai čia pat vietoje suvokietindavo žmonių vardus ir pavardes. Lietuviškus vardus versdavo gana kurjoziškai. Pvz. Saulių išvertė į "Sonne" (saulę). Vokiečių kalboj tokio vardo, atrodo, nėra. Kortelė buvo perverta virvute, kad kelionėje būtų patogu po kaklu pasirišti.

Trečiasis Reichas pravedė vokiečiu reptriaciją ne tiktai iš Pabaltijo kraštu, bet ir iš visų kitų kraštu, kuriuos vokiečiu kariuomenė karo metu užėmė.

Repatriantai turėjo "Volksdeutscher" varda, reiškianti vokiečiu tautos narį. Tuo tarpu Vokietijos piliečiai buvo vadinami "Reichsdeutscher".

(Bus daugiau)

PADĖKA

Mūsų mylimam sūnui a.a. **Eduardui** tragiškai žuvus, nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie sunkiose mūsų liūdesio valandose dalinosi skausmu su mumis. Visiems užjautusiems mus raštu ar žodžiu nuoširdžiausias ačiū. Dėkojame Tėvui Antanui, OFM, ir Tėvui Benediktui, OFM, už maldas laidotuvių koplyčioje. Nuoširdi padėka visiems, kurie prisiminė a.a. Eduardą šv. Mišių auka, gėlėmis, maldomis, aplankė laidotuvių koplyčioje ir palydėjo į kapus. Dėkojame kun. B. Jurkšui už giedojimą bažnyčioje šv. Mišių metu; kun. J. Staškui ir Tėvui Antanui, OFM, už palydėjimą į kapus. Inž. Algiui Čepui už atsisveikinimo žodžius prie kapo. Neužmirštamas liks mums paskutinis a.a. Eduardui patarnavimas draugų, nešusių jo karstą.

Neįmanoma būtų išvardinti visų ponių, kurios savo darbu bei rūpesčiu prisidėjo prie laidotuvių pusryčių paruošimo — joms visoms nuoširdus ačiū. Didžiausia padėka A. Puterienei, kuri pusryčių paruošimui vadovavo.

Su krikščionišku dėkingumu —

Bronė ir Jonas Stankaičiai

BRANGIAI SESUTEI

A✝A

Julijai Gaižutienei

mirus, ANGELĘ SUNGAILIENĘ ir jos šeimą liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto lituanistinio seminaro mokytojai ir studentai

NESĖKMINGA KREPŠININKŲ IŠVYKA

MAMERTAS DULIŪNAS

Buvau dalyviu tos labai įspūdingos kelionės, kurioje turėjau progos pamatyti iš griuvėsių atsikėlusią Europą, jos gamtą, žmones ir stebėti mūsų vyrus krepšinio kovose. Trijų savaičių, 6000 kilometrų kelionėje teko matyti penkiolika krepšinio rungtynių, kurių didelė dalis paliko labai karčius prisiminimus.

Europos vaizdas pasikeitęs, o taip pat ir krepšinio žaidimas. Šiuo metu nebebuvome jų mokytojais ir nežavėjome savo žaidimu. Turėjome kovoti prieš vyrus, turinčius ne tik geresnį patyrimą, bet ir geresnį susiklausymą. Ten krepšinio komandose sutikome amerikiečius, kurie yra tų komandų pažibos, kurie daro iš krepšinio verslą. Jie yra tų komandų pagrindinial žaidėjai, žvaigždės. Nepasakyčiau, kad mūsų krepšinio rinktinė buvo sudaryta iš tokių žvaigždžių, visdėlto tokių turėjome. Tai Palubinskas, Šakys, Baškauskas... Deja, jų neužteko. Kiti mūsų rinktinės dalyviai žaidime buvo nepastovūs, turėdavo gerų ir blogų dienų. Dar kiti amžiumi ir patirtimi krepšinyje nebuvo pajėgūs vyrų kovoms. Kiek mano krepšinio patirtis leidžia, drįstu sakyti, kad mūsų komandoje turėjome geriausius žaidėjus gynimo linijoje — Palubinską, Šakį, Čekauską (pastarasis komandos vadovo buvo pasmerktas dar prieš žaidimus suolo galui, o Gineitis visiškai užmirštas tame suolo gale). Mūsu centrai nebuvo pajėgūs kovoti prie lentų su patyrusiais žaidėjais — nuimti nuo jų kamuolius ir rinkti taškus. Šoniniai puolėjai, išskyrus Baškauską, nebuvo pastovūs ir pajėgūs tose grumtynėse.

Nežiūrint viso to, pasekmės dar nenusako komandos lygio. Mūsu komandos vadovo klaidos priešui atidavė nevieną laimėjimą. Vadovai (komandos vadovas, menedžeris, išvykos vadovas), kurie buvo siųsti 23 dienom, 24 valandas paroje turėjo būti jais, t.y. turėjo tiksliai žinoti savo uždavinį, iškilusias problemas spręsti ir laiku likviduoti. Tu problemų iškilo daug. Jų pasekmės rodo mūsų komandos pasirodymą. Maistas, poilsis, ligos, laisvalaikiai, reprezentacija aikštėje ir už jos ribų, žaidėjų asmeniniai reikalai ir t.t.... Kitos problemos — tai komandos vadovo nesugebėjimas spręsti aikštėje susidariusių situacijų, būti objektyviu žaidėjų atžvilgiu ir sulieti juos į vieną šeimą, vienetą.

Čia noriu iškelti mintis, dėl kurių jau po pirmųjų pralaimėtų krepšinio rungtynių kilo reakcija vadovų tarpe ir ekskursantų eilėse (didelė grupė JAV ir Kanados lietuvių lydėjo rinktinę šioje išvykoje), kuri kartais net nelaiku ir nevietoje buvo reiškiama. Neturėjo jokio autoriteto ir drąsos vadovai padaryti drastiško posūkio, nors visdėlto jis įvyko paskutiniuose dviejuose žaidimuose, kai matėme ant suolo jau tris komandos vadovus! Kiekvienam kils klausimas: kas jie, kodėl? Giliau nagrinėjant šiuos klausimus, atsirastų daug, gal ir perdaug atsakymu. Aišku viena, kad kotas neatitiko kirvio. Mūsų vadovai neatitiko rinktinės — nebuvo autoritetu žaidėjams aikštėje ar už jos. Krepšinio komanda, pasigedusi autoriteto, skaldėsi ir iro. Tas autoritetas neturėjo būti sudarytas remiantis praeityje sukurtu mitu (Pietų Amerikos ir Australijos išvykos), bet turėjo būti šiuo metu atpažintas. Šių laikų autoritetui reikia būti geru psichologu, pedagogu, teisėju, teisingai sprendžiančiu aikštėje ir už aikštės susidariusias situacijas, geriau pažistančiu žaidimą, žaidėjus ir jų kvalifikacijas.

Mus likimas baudė ir kituose frontuose. Mūsų sužeistieji (nusilaužę kojas), vieni geriausių rinktinės žaidėjų — Šilingas, Šakys, Miklas būtų davę komandai neužginčijamą įnašą. Dauguma rungtynių buvo pralaimėta tik kelių taškų skirtumu. Buvimas tų vyrų komandoje būtų pakeitęs pasekmes ir rūgščias nuotaikas, kuriomis dabar dalijamės.

Išsprendus tas dvasines ir fizines nesėkmes, kurios graužė mūsų krepšinio komandą, ateityje bus galima tikėtis geresnių rezultatų.

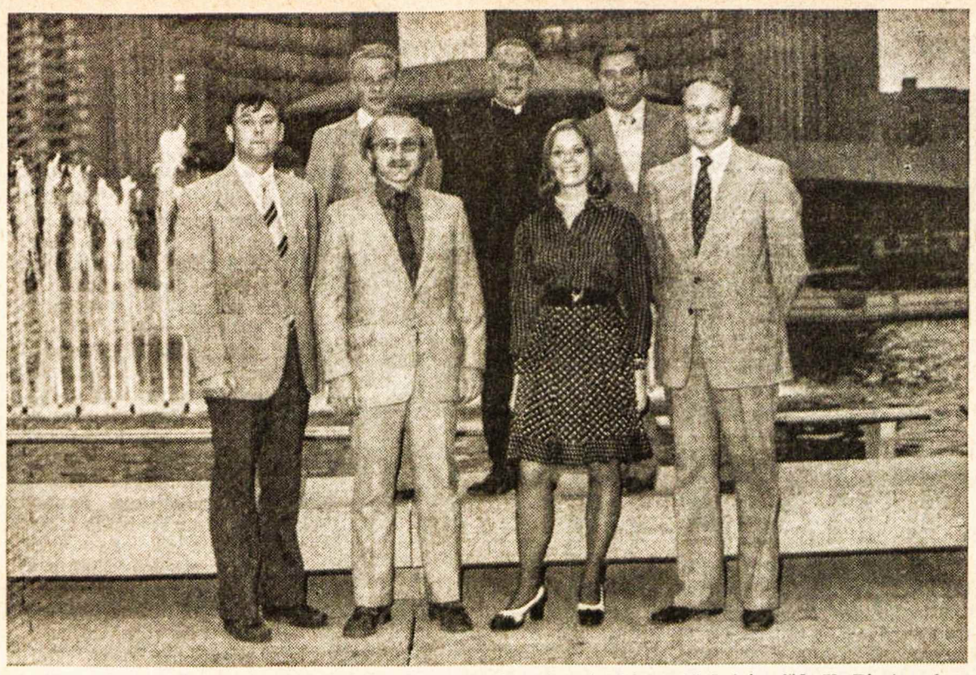

KLB Toronto apylinkės valdyba, surengusi XIX Kanados Lietuvių Dieną. Iš kairės: išd. V. Bireta, pirm. A. Puteris, jaunimo reikalų vadovė S. Šarkutė, angl. informacijos vadovas A. Nausėdas; II eilėj: vicepirmininkas ir protokolų sekretorius M. Abromaitis, vicepirmininkas lietuvių informacijos reikalams kun. P. Ažubalis, parengimų vadovas V. Verikaitis Nuotr. V. Pranaičio

Okupuotoje Lietuvoje pasidairius

Lietuvos kaimas tebėra nepriėinamas turistams. Kas jame slepiasi, sunku pasakyti. Maskva tebelaiko kolchozininkus griežtoje kontrolėje, tvirtindama, kad dabar kiekvienas dirbantysis turi geriausias sąlygas savo šeimai aprūpinti ir gali savo senatvę praleisti be rūpesčių. Darbo rankų skaičius kaime labai sumažėjo. Žemės ūkyje dirbančių ir kaime gyvenančių beliko 46%. Ūkio vadovai, spaudžiami išpildyti gamybos planus, ėmė rūpintis kas bedirbs "visam gyvenimui" duotą žemę, kas prižiūrės ir pašers gyvulius, kai senieji išmirs — vienos mašinos nei ars, nei sės, nei karves pamelš.

Kartą apleidus ūkį, praeina daug metų iki jis vėl pastatomas ant kojų. Su trąšų pagalba pavyko pakelti derlių. Nusausinus žemes, traktorių darbas pasidarė įmanomas, bet nepastovaus lietuviško dangaus, ypač pavasarį ir rudenį, bijosi nesimeldžiąs, tik savo technika besiddidžiuojąs kolchozo pirmininkas.

Kiek ko sėti, ką auginti yra įsakyta iš Maskvos. Užrašyti skaičiai nebeišbraukiami rašalu, bet turi atsakyti savo galva kolchozo pirmininkas. Net pats A. Sniečkus prašė Chruščiovą, kad nebeverstų auginti Lietuvoj kukurūzų. Išdidus Chruščiovas patarė pasiklausti karves, ką jos mėgsta, o neklausyti agronomų-specialistų. Žemės ūkio "ministeris" V. Vazalinskas turėjo spaudoj padėkoti už "įtikinančius nurodymus" ir prisipažinti, kad labai klydęs. 1965 m. A. Sniečkus, pirmasis komunistų partijos sekretorius, galėjo lengviau atsikvėpti, nes "su pagalba iš centro išsilaikėm" (stenografiniai užrašai iš 1965 m. centrinio komiteto posėdžio).

Perėmus valdžią Kosyginui ir Brežnevui, kukurūzai buvo pamiršti, bet Maskva turi daug biurokratų, kurie siūlosi su savais projektais. Vėl kalbama, kad dabar esantieji kolchozai yra neproduktingi, kad reikia specializuoti gamybą, kad brigados perdaug savarankiškos, kad jos turėtų klausyti iš kolchozo centro kas rytą gaunamų per radiją nurodymų.

Iki šiol Lietuvai buvo uždėta pareiga maitinti Maskvą ir Leningradą. Skrendant iš Maskvos į Vilnių matyti daug keleivių su tuščiais krepšeliais, grįžtančių iš didmiesčio. Brežnevas ir kiti partijos pareigūnai labai nepatenkinti, jei praktikoj nėra taip, kaip ant popieriaus. Mėsos suvartojimas miestuose pakilo, padidėjus gyventojų skaičiui. Vis norint mažinti kolchozininkų turimą žemės sklypelį (2,5 akro), karvė, paršas ir vištos vis sunkiau išlaikyti, nes trūksta grūdų. Užtat spaudoj perspėjama neeikvoti duonos gyvulių šėrimui.

"Christian Science Monitor" pateikia šiuos skaičius: 1000 gyventojų teko 394 galvijai, 168 karvės, 566 avys ir ožkos, 233 kiaulės (1969 m.). JAV ir Sov. Sąjunga turi beveik tą patį skaičių galvijų. Amerika užaugino 10 milijonų tonų, Sov. Sąjunga — 5 milijonus skerdienos (1969 m.). Sovietai jau kelinti metai perka veislinius bei mėsinius gyvulius iš Kanados ir sovchozuose (valstybiniuose ūkiuose) bando plėsti mėsinių gyvulių bandas. Sov. Sąjungoj tik 3% visų galvijų yra mėsiniai, JAV-se — ¾ visų galvijų. Norėdama mėsos produkciją pakelti, Sov. Sąjunga organizuoja specialius mėsinių gyvulių ūkius, kaip Amerikoj esančius "feed lotus". Bekonų, kiaulių auginimą sovietai mano pakelti parduodami kolchozininkams auginti paršiukus bei parūpindami pašaro. Grūdų auginimas mechanizuotas, bet gyvulių auginime mechanizacija siekia tik 7%, o kiaulių — 20%. Tas auginimas kolchozuose duoda apie 7% pelno, o pieno gamyba sovchozuose ir kolchozuose yra žemiau savikainos. Už kolchoze atidirbtą darbo dieną gaunama 3 rubliai 52 kapeikos, sovchoze — 4 rubliai 12 kapeikų. Karvių melžėjoms mokami priedai. Brigadininkai, brigadininkės turi priklausyti partijai.

Labai išplėstas administracijos personalas, ir augštesnės jų algos suryja didesnę dalį kolchozo pajamų. Visos kainos yra valdžios kontroliuojamos. Norint įsigyti remontui reikalingas dalis, sugaištama daug laiko arba neatliekamas darbas laiku. Iš vienkiemių norima greičiau visus sukelti vėl į gyvenvietes — kaimus, į dviaugščius namus, kur nei tvartelio, nei sandėliuko nėra. Tiesa, elektros lemputė ten dega.

Kaip ilgai partija laikysis naujai priimto penkmečio plano, dar sunku spėti. Žuvus derliui "naujuose plėšiniuose", teko kviečių jieškoti Amerikoj ir Kanadoj. Duona tebėra pagrindinis maistas Sov. Sąjungoj, o nederliaus metai reguliariai pasikartoja. Naujai įsteigtos žemės ūkio statybos ministerijos stato elevatorius, sandėlius, šaldytuvus. Pakeltas atlyginimas už darbą, pažadėtos premijos gamybos kėlėjams, bet žmonių dvasia yra palaužta neišpildytais pažadais, o jaunimas, kaip ir visur, pasirenka kur linksmiau gyventi, ne ten, kur tėvų namai yra buvę. **Ekskursantas**

MŪSŲ SUSIVIENIJIMAI

AL. GIMANTAS

Tautiečių tarpe ir mūsų spaudos puslapiuose kiek dažniau pakalbama apie lietuviškuosius Susivienijimus. Neretai toms draudos organizacijoms prikišama, kad jų materialinis įnašas bendrosios veiklos paramai yra neproporcingai mažas turimam jų turtui. Į tai žinantieji autoritetai atsiliepia, kad reikli ir nuolatinė valdinių įstaigų kontrolė, leidžia tik tam tikrą ribotą pelno dalį skirti visuomeniniams reikalams. Šis teigimas galbūt yra realus ir artimas tikrovei, bet gal yra taisyklėse paragrafų, kuriuos galima būtų aiškinti kiek plačiau, liberaliau ir rasti būdus lietuviškiesiems reikalams skiriamas sumas padidinti. Kiekvienu atveju tai pačios organizacijos, bet ne pašalinių (gal net ir jai nepriklausančių) reikalas.

Kaip ten bebūtų, bet mūsų Susivienijimai naujųjų ateivių tarpe nėra populiarūs. Tiesa yra ta, kad šimtai, o gal ir tūkstančiai potencialių kandidatų nebuvo ir nėra Susivienijimų narių tarpe. Tam, aišku, turi būti ir priežastys.

Gal trūksta reklamos? Gal kalti ir patys Susivienijimo veiklos metodai? Dabar vis pabrėžiamas tas "fraternalinis" momentas, kuris nelabai vilioja naujus narius. Nelabai patraukliūs (daugelio nuomone visiškai nereikalingi) ir tie dažni mėnesiniai susirinkimai kuopose. Kam dar kiek rūpi lietuviškieji reikalai ar bent socialinis bendravimas, tas jau priklauso bent vienai lietuviškai organizacijai.

Į Susivienijimus norima žvelgti tik kaip į lietuvišką draudos įstaigą, kuri siūlo savisiems patarnavimą kiek galint palankesnėmis ir daugiau prieinamomis kainomis. Daug kas savo darbovietėse turime pačių, pusiau ar pilnai darbdavio apmokamas draudas, kaikada net visai šeimai. Lietuviškos draudos įstaigos galėtų čia būti saviesiems papildomos draudos (ypač šeimos nariams) šaltiniu. Turėtų būti išdirbti paprasti, nekomplikuoti planai, mokesčių ratos, kiekvienam lengvai suprantami, gal paštu apmokami ar agentų surenkami. Gal ir reikalingos metinės konvencijos, visų narių balsavimas ir dalyvavimas (kaikam tai malonus pasižmonėjimas), bet visokie kuopų susirinkimai, parengimai ir panaši veikla kažin ar yra pateisinama ir pageidaujama.

Mūsų Susivienimam likus tik draudos įstaigomis saviesiems ir savųjų rankose, nesikėsinant į visus kitos bendrosios veiklos plotus, galima būtų susilaukti narių padidėjimo ir žymiai dinesnio dėmesio mūsų tautiečių masėje, kurių dar didelė dalis tiek mažai žino apie neblogai veikiančias ir stiprų finansinį pagrindą turinčius Susivienijimus.

Jei atsirastų žymiai daugiau narių, rasi, liktų daugiau pelno. Tada gal ir bendriesiems reikalams skiriamos lėšos galėtų keleriopai padidėti. Tuo būdu Susivienijimai galėtų turėti žymiai svaresnį įnašą visose lietuvybės išlaikymo pastangose.

DAILININKĖS MAGDALENA B. STANKŪNIENĖ ir ALDONA V. LABOKIENĖ iš Čikagos. Jų kūrybos paroda rengiama spalio 13-14 d. d. Toronto Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Atidarymas — šeštadienį, 4 v.p.p.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

LANKĖSI VYT. MARIJOŠIUS

Čikagos Lietuvių Opera rugsėjo 21 d. pradėjo 18-tąjį darbo sezoną. Ta proga iš Hartfordo, Conn., į Čikagą buvo atvykęs muz. Vyt. Marijošius, operos vadovybės pakviestas paruošti bei diriguoti numatytos šiame sezone statyti G. Verdi "Kaukių baliaus" premjerą ir kitus spektaklius. Maestro Čikagos Lietuvių Operos valdybos kvietimą priėmė. Atvykęs Čikagon susitiko su operos valdyba, dailininku ir chormeisteriais. Posedyje buvo nutarta, kad vieną "Kaukių baliaus" spektaklį diriguos jaunosios kartos muzikas Alvydas Vasaitis. Būsimųjų spektaklių dailininkas A. Valeška paaiškino, kad "Kaukių baliuje" Marijos Augšt. Mokyklos scena pirmą kartą istorijoje bus atidaryta net iki užpakalinės mūro sienos. Susidarys platė erdvė, kokios iki šiol dar nesam matę.

YRA NEMAŽAI SKOLŲ

Čikagos Lietuvių Operą praėjusiame sezone, šalia eilės nemažų kūrybinių užmojų, lydėjo finansinė nesėkmė. Daugumai skaitytojų žinoma, kad praėjusiam sezonui dar neprasidėjus (vasaros metu), ČLO, vadovaujama muz. A. Kučiūno, į plokštelę įrašė visą lietuviškąją kompoz. K. V. Banaičio operą "Jūratė ir Kastytis", palydimą simfoninio orkestro. Šiam dideliam užmojui, kurio vaisiais gėrėsis ir ateinančios lietuvių kartos, reikėjo investuoti net $15,000. Nemaža dalis pinigų pasiskolinta iš finansininko J. Mackevičiaus. Plokštelės išleidimo suma būtų žymiai pakilusi ir net pasidariusi nebeįkandama, jei muzikų unijos nariai, kurie groja simfoniniame orkestre, nebūtų padarę stambios aukos ČLO. Jie savo noru taip nuleido kainą, kad ji jau pasidarė įkandama. Dabar "Jūratės ir Kastyčio" operos plokštelės jau yra daugelio lietuvių butuose, ją groja amerikiečių radijo stotys. Vis laukiama, kada Lietuvių Fondas savo lėšomis užsakys kokius 500 tų plokštelių, kad jas kuo plačiau būtų galima paskleisti išeivijos lietuvių kultūrinei reprezentacijai. Pati ČLO vadovybė to padaryti negali: viena, ji investavo į "Jūratės ir Kastyčio" operos plokštelės išleidimą $15,000; antra, praėjusiam sezone įvykę Bizet "Carmen" operos spektakliai paliko apie $8,000 nuostolio. Taigi, ČLO v-bos pirm. Vyt. Radžiaus žodžiais, dabar opera vėl kruta, pasitikėdama gera valia ir garbės žodžiu. Padėtis nėra kritiška, nes pasitikima mecenatais ir kultūringų lietuvių mase, kurie operos žygius nuoširdžiai rėmė per 17 metų. Viltis stiprėja dar ir dėlto, kad būsimieji "Kaukių baliaus" spektakliai turės įdomių atrakcijų: sugrįžta daugelio pasiilgtas Vyt. Marijošius, debiutuoja Alv. Vasaitis, šalia kitų vėl dainuos D. Stankaitytė, J. Vaznelis ir kt.

ATEITIES PLANAI

Į Čikagą atvykus Vyt. Marijošiui, buvo aptartas ne tik 18-tas, bet ir 19-tas ČLO sezonas. Iš anksčiau žinome, kad LB vadovai, palaikę artimą ryšį su muz. Vyt. Marijošium, pas rašytojus ir kompozitorius buvo užprašę parašyti trumpas lietuviškas operas. Libretus parašė rašytojai A. Landsbergis ir A. Kairys, o muziką — kompozitoriai J. Kačinskas ir J. Gaidelis. Šias abi naujas liet. operas ČLO ruošiasi pastatyti kitų metų sezone. Jas muz. Vyt. Marijošius dar turi peržiūrėti, palyginti. Žodžiu, Čikagos Lietuvių Opera, kuri praėjusį pavasarį atrodė stovinti labai kritiškame taške, vėl drąsiai žengia į kūrybingą ateitį ir laukia visuomenės paramos savo uždaviniams įvykdyti. Kanados lietuviai kuo plačiausiai turėtų susidomėti "Jūratės ir Kastyčio" operos plokštelėmis ir jas įsigyti.

LANKĖSI KUN. J. KUBILIUS

Rugsėjo mėn. pabaigoje Čikagoje trumpam buvo sustojęs visų pasiilgtas naujojo Jaunimo Centro statytojas kun. J. Kubilius, dabartinis Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijos klebonas. Kadangi Akademinis Skautų Sąjūdis yra labai suskilęs ir reikalas gali atsidurti net teisme, ilgametis jų dvasios vadas atvyko skatinti, kad abi pusės rastų kompromisą ir susitaikintų. Savo noru persikėlus į Montrealį, kun. J. Kubiliaus sveikata gerokai pasitaisiusi. Vėl jis jaučiasi stiprus bei kūrybingas.

LIETUVIŲ FESTIVALIS

Kartais lietuviams atsiranda visai netikėtų progų pasirodyti viešumai. Į bilijono dolerių kapitalą išaugusi amerikiečių bendrovė "Talman Federal Savings and Loan Assn." rugsėjo 23 d. savo didžiuliuose rūmuose bei kieme surengė lietuvių fstivalį, kurį, "Draugo" paskelbtomis žiniomis, aplankė net 40,000 žmonių. Kaip programoje skelbiama, organizuojant šį festivalį pasirodymais bei eksponatais prisidėjo visa eilė grupių: Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjus, Jaunimo Centras, lietuviai dailininkai, taut. šokių šokėjų grupės, lietuviai prekybininkai, skautai, choristai, Marijos Augšt. Mokyklos dailės skyrius, tos pačios mokyklos "Rūtos" būrelis ir Šv. Kazimiero lietuvaičių seserų biblioteka. Sutelktinėmis jėgomis atliktas milžiniškas reprezentacinis žygis. Festivalį lankiusių lietuvių įspūdžiai tikrai malonūs: esą visur buvusios išstatytos meno bei tautodailės parodos, centrinėje vietoje P. Rimšos Vargo mokykla, įvairiose pastogėse pardavinėjami liet. valgiai, o visą tą aplinką kas pusvalandį įvairino liet. taut. šosmagūs bei patrauklūs lietuvių tautiniai šokiai, dainos ir t. t.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

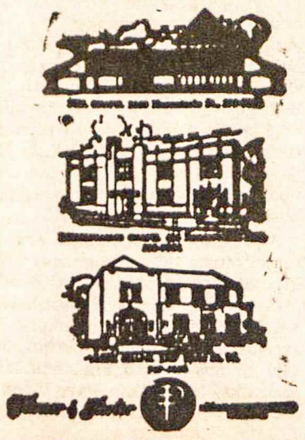

FEEL GOOD ABOUT TOMORROW

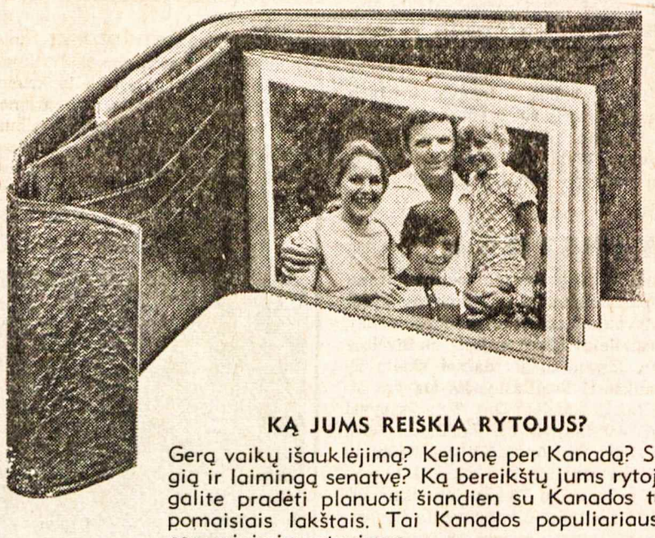

KĄ JUMS REIŠKIA RYTOJUS?

Gerą vaikų išauklėjimą? Kelionę per Kanadą? Saugią ir laimingą senatvę? Ką bereikštų jums rytojus, galite pradėti planuoti šiandien su Kanados taupomaisiais lakštais. Tai Kanados populiariausias asmeninis investavimas.

LENGVA PIRKTI:
Mokant iš karto ar atskiromis dalimis kiekviename banke, pas pripažintą investacijų atstovą, biržos agentą, pasitikėjimo bei paskolų bendrovėje ir kredito unijoje. Taip pat darbovietėje, pasinaudojant atskaitymu iš algos. Lakštų vertė — nuo $50.00 iki $50,000.00

LENGVA IŠKEISTI:
Taupomieji Kanados lakštai yra tuoj pat iškeičiami. Už juos kiekvienu momentu galima gauti mokėtą sumą ir nuošimčius.

LENGVA LAIKYTI:
Kanados taupomieji lakštai yra saugūs laikyti — jie yra garantuoti visu Kanados turtu. Jie duoda geras palūkanas metai po metų

7.54%
Vidurkis metinių palūkanų

Nauji Kanados taupomieji lakštai, išlaikyti iki nustatyto laiko, per metus vidutiniškai duoda 7.54%. Už kiekvieną $100.00 taupomąjį lakštą pirmaisiais metais mokama $7.00 palūkanų, per kitus šešerius metus — po $7.50, per sekančius trejus metus — po $7.75 ir per paskutiniuosius dvejus metus — $8.00.

Be šių mokėjimų, jūs gausite palūkanas už gautus nuošimčius. Todėl kiekvienas $100.00 lakštas užaugs iki $239.50 tik per 12 metų.

Taigi, ką bereikštų jums ir jūsų šeimai rytojus, planuokite šiandien su Kanados taupomaisiais lakštais. Būsite patenkinti tai padarę.

BUY CANADA SAVINGS BONDS TODAY

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"RUDENS GĖRYBĖS-73"

Rugsėjo 22-23 savaitgalį rudens gėrybių parodą Kauno sporto halėje surengė geriausi sodininkai, daržininkai ir bitininkai. Parodoje dalyvavo rinktiniai sodininkystės, daržininkystės, bitininkystės ūkiai ir 47.000 mėgėjų sodininkų jungianti Lietuvos Sodininkystės Draugija. Kauniečius labiausiai domino bitininkų skyrius su įvairių rūšių medumi, vaško luitais, pikiu, iš medaus pagamintais skanėstais ir bitininkystės inventoriumi. Zarasiškiai parodon buvo atvežę iš vaško nulietą didžiulį Stelmužės ąžuolą, Panerio sovchozo bitininkas S. Kučinskas — vagonėlyje įrengtą bitidę, kurioje gyvena 32 bičių šeimos. Ta bitidė vasaros mėnesiais vežiojama iš vieno lauko į kitą, iš pievų į pamiškę. Iš kiekvienos bičių šeimos šiemet buvo gauta po 30 kg medaus.

LENINO BERŽYNĖLIS

Krekenavietis V. Steponavičius "Komjaunimo Tiesos" 175 nr. atskleidžia liūdną Lenino beržynėlio likimą: "Panevėžio rajono Krekenavos vidurinės mokyklos komjaunuoliai, sutikdami V. Lenino gimimo 100-ąsias metines, nutarė pasodinti netoli Varnakalnio, kurį labai mėgo Lietuvos dainius Maironis, beržų giraitę. Krekenavos girininkijos girininkas A. Bartašius parūpino beržų sodinukų. Nors ir nelabai derlingoje, bet gražioje vietoje, ant kalnelio, berželiai pradėjo augti, žaliuoti, bet... Deja, giraitės nebėra. Tą kalvelę Naujasodžių tarybinis ūkis perdavė Naujamiesčio medžioklės ūkiui. Naujiesiems ūkio vadovams kažkodėl giraitė nepatiko: įsakė traktorininkui kalvelę sulėkščiuoti. Skaudu ir pikta." Atrodo, medžiotojams nepatiko Leninui skirtas beržinėlis Varnakalnyje, kurį taip mėgo Lietuvos laisvės dainius Maironis.

SPRAGOS AUKLĖJIME

Komunistinės pasaulėžiūros ugdymo klausimams buvo skirtas rugsėjo pabaigoje įvykęs kompartijos Vilniaus miesto komiteto ideologinės komisijos posėdis. Trumpame pranešime "Tiesos" 228 nr. pirmiausia pasidžiaugiama Vilniaus įmonių bei įstaigų kompartinės organizacijos ir "Žinijos" draugijos veikla šioje srityje, o po to puse lūpų prasitariama: "Tačiau šiame svarbiame ideologinio darbo bare dar yra spragų. Susilpnėjo miesto klubų veikla, kai kuriose mokyklose ir technikumuose apleistas ateistinis jaunimo auklėjimas. Kryptingiau turi dirbti ir kino teatrai. Komisijos posėdžio dalyviai numatė priemones komunistiniam žmonių auklėjimui gerinti."

ALKOHOLIO AUKOS

J. Šadevičius "Komjaunimo Tiesos" rugsėjo 21 d. laidoje grįžta į pernai gruodžio 19 d. "KT" puslapiuose paskelbtą feljetoną "Kiek kainuoja mėlynė paaky?" Jame buvo atkreiptas atitinkamų pareigūnų dėmesys į tuos asmenis, kurie dėl savo paties ar kitų girtumo atsiduria Vilniaus ligoninėse. Tokie susižeidėliai ar kitus sužeidusieji turėtų padengti visas gydymo išlaidas. Pritarimas buvo gautas, bet jis tebėra neįgyvendintas. Vien tik Vilniaus I ligoninė pernai turėjo daugiau kaip 100 ligonių, kurie susižeidė girti. J. Šadevičius pateikia keletą šiemetinių pavyzdžių: "Jums tikriausiai niekada nebuvo taip atsitikę, kad, šauniai atšventęs šeimynines iškilmes, po to saldžiai užmigęs lovoje antrame aukšte, pabustumėte... klomboje? O štai niekur nedirbantis Aleksandras Kudriavcevas galės didžiuotis tuo, kad jo biografiją puoš šitokia įstabi akrobatiška detalė. Kaip jis iškrito pro langą, nežino nei jis, nei kas kitas..." Kaimynų surastam A. Kudriavcevui teko sugipsuoti koją. Rugsėjo 8 d. ligoninėn atėjo "Vilniaus" restorano indų plovėja Elena Bielevičienė su pūliuojančia žaizda pakaušyje. Pasirodo, jai jau rugsėjo 3 d. pakaušin kirto jos girtas vyras Jonas ir liepė saugoti "jaukų šeimos židinį". Iš Vilniaus geležinkelio stoties restorano ligoninėn buvo atvežtas padavėjas, kuriam kažkoks girtuoklis tarpduryje tvojo bonka į galvą ir pabėgo. Gydytojo pagalbos ligoninėje laukė ir taksio vairuotojas, sumuštas girtų keleivių. Tik gydytojui paskambinus, ligoninėn buvo atsiųstas milicininkas apklausinėti padavėjo, o sužeistam taksistui buvo pasiūlytą 2 v. nakties atvykti milicijos skyriun. J. Šadevičius cituoja budinčios seselės Danos Petraitienės skundą: "O kiek kartų atsitinka taip, kad girti mūsų pacientai tiesiog pabėga. Ir labai retai jie elgiasi korektiškai. Meluoja. Nesako pavardžių, iškoneveikia mus, apstumdo..." J. Šadevičius siūlo įvesti nuolatinį milicininko budėjimą ligoninėje. Tokiu atveju milicininkas galėtų surinkti reikiamas žinias ne tik apie girtuosius, bet ir jų sužeistus asmenis, priversti stikliuko mėgėjus atlyginti padarytus nuostolius.

LIETUVOS NAFTA

Naftos žvalgybos ekspedicijos inžinierius mechanikas V. Dumbauskas, redakcijos paprašytas, "Komjaunimo Tiesos" 96 nr. paskelbė pagrindinius naftos pajieškos duomenis bei jų rezultatus. Naftos pajieškos platesniu mastu buvo pradėtos 1958 m. V. Dumbauskas informuoja: "Tuo metu naudoti gręžimo agregatai leido pasiekti tik 1100—1300 m gylį, kurio mūsų sąlygomis aiškiai nepakako. Ir visgi 1961 m. Virbalio apylinkėse iš ordoviko klinčių gautas pirmasis nedidelis grynos naftos pritekėjimas. Panaši sėkmė aplankė naftos žvalgus, dirbusius netoli Kybartų. Deja, nuodugnūs tyrimai greitai parodė, jog atrastos naftos atsargos labai menkos — tebūta mažyčių salelių. Po trejų metų, geologinių paieškų ekspediciją reorganizavus į naftos žvalgybos, į Lietuvą atkeliavus naujai, žymiai galingesnei technikai, galinčiai prasiskverbti į 2500-4000 metrų gylį, pradėtos naftos paieškos Klaipėdos ir Kretingos rajonuose. 1966 m. pirmajame Gargždų gręžinyje nudžiugino pirmasis reikšmingesnis iš 1900-2100 metrų gylio gautas 2,7 kubinių metrų per parą naftos fontanas. Kituose — šeštajame ir septintajame gręžiniuose keturių dešimčių metrų augščio bokštai pakeldavo net 40-68 kūbinius metrus naftos per parą. Šias paieškas apvainikavo pirmasis pramoninis Pietų Šiuparių naftos telkinys. Klodo, kuris užima 20 kvadratinių kilometrų plotą, geologinės atsargos siekia 3 milijonus tonų naftos. Na, o Vilkyčių gręžinys Nr. 9 pranoko visus lūkesčius — jo geologinės atsargos— apie 5 milijonus tonų!..." V. Dumbauskas pabrėžia, kad Sovietų Sąjungos naudingų iškasenų atsargų komisija Lietuvos naftos pramoninių atsargų dar nėra patvirtinusi, nors patvirtinimo jau susilaukė naftos gręžiniai Karaliaučiaus srityje. Tikimasi, jog patvirtinimas ateis tada, kai pradės veikti naftos valykla Mažeikiuose. Savo informaciją V. Dumbauskas baigia optimistiniais sakiniais: "Tarp kitko, mūsų nafta labai aukštos kokybės — lengva (jos lyginamasis svoris 0,8 g/cm³), turi didelį benzino, dizelinio kuro, žibalo frakcijų kiekį. O geologų žvilgsnis jau nukrypo į Baltijos jūrą."

V. Kst.

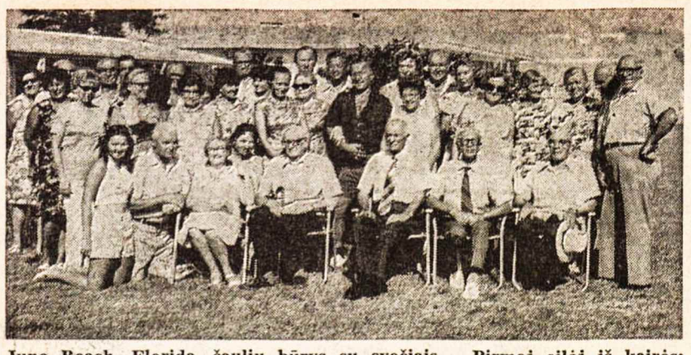

Juno Beach, Florida, šaulių būrys su svečiais. Pirmoj eilėj iš kairės: Dirsytė, J. Papievis, St. Augūnienė, kun. J. Bakšys, dr. K. Pautienis, šaulių būrio pirm. P. Mikšys, kun. A. Senkus, V. Mazoliauskas, J. Kapočius, I. Kapočienė; antros eilės viduryje stovi motelio "Ocean Lodge" savininkas A. Dirsė

Nuotr. J. Daugėlos

HAMILTON, ONT.

MALONŪS TAUTIEČIAI,

KLB Šalpos Fondo komitetas spalio mėnesį paskelbė šalpos mėnesiu. Jis yra pasiryžęs su kitų pagalba aplankyti visus tautiečius, gyvenančius Hamiltone ir jo apylinkėse. Todėl, malonūs tautiečiai, būkite duosnūs, neatsisakykite paaukoti vieną kitą dolerį šalpos reikalams. Juk esame gana pajėgūs, tad galime vieną kitą dolerį skirti Lenkijos lietuviams siuntinių persiuntimui. Paramos laukia iš mūsų ir Vasario 16 gimnazija Vokietijoje.

Komitetas gauna daugybę padėkos ir prašymo laiškų. Vargas ir sunkus gyvenimas verčia juos prašyti dėvėtų drabužių. Mes, gyvendami Kanadoje, esame gerai įsikūrę ir geros gyvenimo sąlygos įgalina padėti savo tautiečiams. Tik parodykime artimo meilę, gerą širdį. Gal mes, gerai gyvendami, pamirštame tuos, kuriems yra reikalinga parama. Kai į jūsų duris ir širdį pasibels Šalpos Fondo aukų rinkėjai, neatsisakykite paaukoti šiam kilniam šalpos darbui.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius ruošia vajaus užbaigimo proga spalio 27 d. didžiulį balių Jaunimo Centre. Šio baliaus meninę programą atliks tautinių šokių grupė "Gyvataras", vad. G. Breichmanienės, ir Aušros Vartų parapijos choras, vad. muziko A. Paulionio. Baliaus metu įvyks lietuvių abiturientų pristatymas lietuviškajai visuomenei, įteikiant prisiminimui po knygą. Knygas yra paprašyti finansuoti parapijos klebonas mons. dr. J. Tadarauskas, KLB Hamiltono apylinkės valdyba ir kredito kooperatyvas "Talka". Visi abiturientai yra prašomi registruotis pas vicepirm. K. Norkų telefonu 383-6597.

Visi dalyvaukime šiame KLB Šalpos Fondo parengime. Tegu šis vakaras būna jaunimo ir senimo susiartinimo vakaru. Savo atsilankymu paremsite šalpos darbą, pasigrožėsite mūsų kolonijos menininėmis grupėmis, pasidžiaugsite mūsų jaunimu ir praleisite vakarą jaukioje lietuviškoje nuotaikoje.

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius

PRIZINĮ ŠAUDYMĄ spalio 20, šeštadienį, nuo 9 v. r. iki 6 v. v., rengia DLK Algirdo šaulių kuopa iš 22 kalibro šautuvų. Tą pačią dieną įvyks ir Kanados Šaulių Rinktinės prizinis šaudymas. Abiejuose šaudymuose kuopos šauliai ir šaulės prašomi gausiai dalyvauti. Šaudymo varžybos įvyks Hamiltono Medžiotojų-Žūklautojų klubo šaudykloje "Giedraitis".

LIETUVOS KARIUOMENĖS minėjimą rengia Hamiltono šaulių kuopa Jaunimo Centro salėje lapkričio 24, šeštadienį. Minėjimo programa įvyks šeštadienį, o sekmadienį bus iškilmingos pamaldos už žuvusius karius, šaulius, partizanus parapijos bažnyčioje. Kariai, šauliai-šaulės, visa Hamiltono ir apylinkės lietuviškoli visuomenė kviečiama dalyvauti. Sunkiai serga kuopos šauliai: dr. A. Gailius ir V. Mačionis. Linkime greitai pasveikti. **Valdyba**

"AUKURO" atstovai dalyvavo spaudos konferencijoje, kuri įvyko rugsėjo 14 d. Toronte St. Lawrence Art Centre. Ten buvo įvairių tautybių žurnalistai ir meno grupių atstovai. Lietuviams atstovavo "Aukuras" su režisore E. Dauguvietyte-Kudabiene, aktorėmis M. Kalvaitiene ir L. Stungevičiene. Konferencijoje buvo ir J. Marcinkevičiaus veikalo "Mindaugas" vertėja — O. Čerškutė-Spidell iš Kitchener, Ont. Konferencijai vadovavo teatrinės draugijos atstovas G. A. Petricek. Jis supažindino svečius su artėjančio teatrų festivalio programa ir patalpomis. Antrame daugiakultūriame teatrų festivalyje, kuris prasidės spalio 29 d., dalyvaus 14 tautinių grupių. Lietuviai suvaidins J. Mercinkevičiaus "Mindaugą". Dalyvaus jaunimas iš Hamiltono ir Toronto. Rugsėjo 29 ir 30 dienomis "Aukuras" gastroliavo Filadelfijoje ir Newarke su V. Alanto komedija "Siapus uždangos". **N. A.**

SUTUOKTUVĖS. Jūratės Gimžauskaitės ir Antano Bušinsko sutuoktuvės įvyko rugsėjo 29 d. Apeigas atliko mons. dr. J. Tadarauskas. Mišias atnašavo mons. dr. J. Tadarauskas, kun. A. Prakapas ir kun. L. Januška. Pamokslą pasakė kun. A. Prakapas. Mišių metu vargonais grojo muzikas J. Govėdas. Vestuvinė puota įvyko Jaunimo Centre, dalyvaujant 200 svečių. Pagal lietuvišką paprotį, jaunuosius pasitiko jų tėveliai su duona ir druska. Mons. dr. J. Tadarauskui sukalbėjus maldą, įvyko šaunios vestuvinės vaišės, kurių metu sveikino parapijos klebonas, Hamiltono moksleivių ateitininkų vardu R. Šiulytė, pirmasis pabrolis G. Perkauskas, jaunosios tėvelis J. Gimžauskas. Gauta visa eilė sveikinimų raštu, jų tarpe pora ir iš Lietuvos. Pabaigoje jaunasis tarė visiems padėkos žodį. Jaunoji Jūratė Bušinskienė yra baigusi gailestingųjų seserų mokyklą St. Joseph ligoninėje, kurioje šiuo metu dirba. Ji priklauso ateitininkų organizacijai.. Kurį laiką kaip vadovė dirbo su jaunaisiais ateitininkais, šoko tautinius šokius "Gyvatare", dainavo mergaičių chore "Aidas". Jaunasis Antanas Bušinskas yra baigęs Toronto universitetą ir dirba vienoje įmonėje Hamiltone; vakarais lanko McMaster universitetą ir siekia augštesnio mokslo laipsnio. Antanas taip pat priklauso ateitininkų organizacijai; lankydamas gimnaziją, aktyviai reiškėsi Toronto moksleivių veikloje. Jauniesiems Jūratei ir Antanui Bušinskams linkime laimingo gyvenimo, tikėdamiesi matyti jaunąją porą lietuviškoje veikloje. **J. P.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

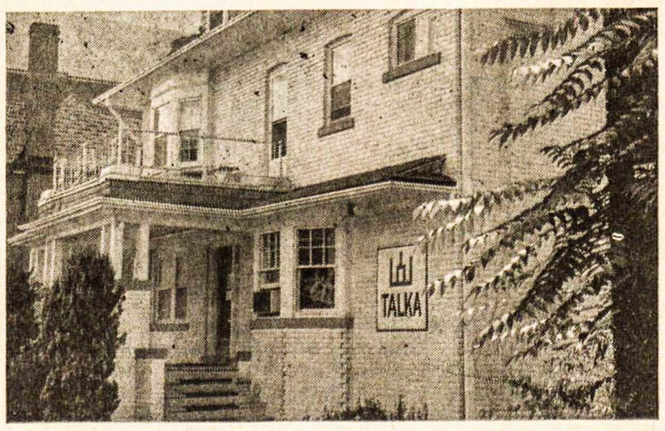

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **"TALKA"**

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $4.600.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
šėrus ir sutaupas	7%
term. dep. 1 m.	8%
3 metų	8½%
ir 5 metų	9%

DUODAME:

asmenines paskolas iš	11%
nekilnojamo turto iš	9½%

WINNIPEG, MANITOBA

TAUTOS ŠVENTĖ. Rugsėjo 9 d. apylinkės valdyba surengė Vytauto vainikavimo ir Tautos šventės minėjimą. Ji užprašė Mišias už žuvusius, kurias atlaikė parapijos kleb. kun. J. Bertašius. Prieš pamaldas Valentinas Rutkauskas įnešė Lietuvos tautinę vėliavą, o jos sargyboje stovėjo Rasa ir Laima Rutkauskaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Buvo gražu žiūrėti, kai tėvas su savo dviem dukrom stovėjo garbės sargyboje prie mūsų tautinės vėliavos. Pamokslą pasakė kleb. kun. J. Bertašius, o ištraukas iš Šv. Rašto skaitė Alg. Eimantas. Choras giedojo giesmes, vadovaujant Danguolei Januškaitei. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA. Po metų pertraukos kun. J. Bertašius ėmėsi iš naujo organizuoti lituanistinę šeštadienio mokyklą. Jau sudarytas lietuvių mokyklinio amžiaus vaikų sąrašas iš 25 mokinių. Mokytojauti pakviesta Birutė Eimantienė. Dar bus kviečiami ir kiti mokytojaijos. Būtų gražu, kad mūsų Winnipege ir vėl atgimtų lituanistinė mokykla, kuri čia labai reikalinga.

ĮKURTUVĖS. Į mūsų Winnipegą vis dažniau pradeda atvykti lietuvių iš kitų vietovių ir čia pastoviai įsikurti. Vieni iš jų čia atvykę greit įsijungia į lietuvišką bendruomenę, parapiją ir aplamai lietuvišką veiklą. Yra ir tokių atvykėlių, kurių nė su žvake negalima surasti. Neperseniausiai atsikėlė Algimantas ir Birutė Eimantai su nedidele šeima. Teisingiau pasakius, juos čia atkėlė valdžia: A. Eimantas dirba kaip federacinės valdžios inspektorius veteranų departamente. A. Eimantas gyvai dalyvauja lietuviškoj bendruomenėj, ypač lietuvių parapijoj. Bažnyčioje pamaldų metu jis dažnai skaito ištraukas iš Šv. Rašto. Jis čia yra atkeltas iš London, Ont. Ten jis gyvai reiškėsi lietuviškoje veikloje. 1970 m. buvo išrinktas XVI-tos Lietuvių Dienos rengimo k-to p-ku. Iš Londone gyvenančių 75-kių lietuviškų šeimų į Lietuvių Dienos šventę jam pasisekė sutraukti virš 1300 žmonių, kurių tarpe buvo 600 gražaus jaunimo. Kiek pagyvenęs Winnipege, įsigijo gražius namus naujos statybos kvartale. Rugsėjo 15 d. Vinco Januškos iniciatyva jiems buvo suruoštos įkurtuvės, į kurias susirinko virš 30 asmenų. Vakarienės metu pasakė kalbas kun. kleb. J. Bertašius ir pats įkurtuvių organizatorius V. Januška. Ta proga buvo įteikta gražių dovanų ir bendras sveikinimas. Paskutinį žodį tarė pats šeimininkas. Svečiai, gražiai padainavę lietuviškų dainų, pasilinksminę skirstėsi namo. **K. Str.**

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai

Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468 • 740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510 • LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI FLORIDOJE

DR. K. PAUTIENIO PASKAITA. Rugsėjo 15 d. kanadiečių iš Hamiltono A. Dirsių motelyje "Ocean Lodge" Juno Beach šaulių būrys surengė dr. K. Pautienio paskaitą, į kurią suėjo, suvažiavo kone visi šios apylinkės veiklesni lietuviai. Būrio pirm. P. Mikšys, pristatydamas paskaitininką, pareiškė, kad dr. K. Pautienis jau daug metų sėkmingai verčiasi gydytojo praktika Klevelande. Čia su žmona yra atvykęs atostogų. Lietuvoje jis buvo žinomas kaip vienas žymiausių gydytojų chirurgų. Prof. dr. Kuzmai mirus, dr. Pautienis buvo pakviestas į universitetą dėstyti chirurgijos. Dr. Pautienis nėra užsidaręs vien tik savo specialybėj. Jis yra plataus masto visuomenininkas, aktyviai dalyvauja visose mūsų bendrinėse organizacijose. Pastaraisiais metais jo, kaip savanorio kūrėjo, pagrindinė veiklos kryptis — Šaulių Sąjunga tremtyje. Jau kelinti metai jis gražiai vadovauja kar. Juozapavičiaus šaulių kuopai, nors ir būdamas šaulių centro valdyboje vicepirmininku. Ir šį mūsų Juno Beach šaulių būrį, čia prieš metus atostogaudamas, įsteigė.

Dr. Pautienio pagrindinė paskaitos dalis buvo skirta šienligei. Jis nurodė šios ligos sukėlėjus, kaip nuo jų apsisaugoti, kokie yra simptomai ja susirgus ir kaip gydytis. Kiekvienoj valstijoj ši liga pasireiškia skirtingu laiku. Pvz. Floridoj — gegužės ir birželio mėnesiais. Šios ligos sukėlėjas — įvairios žolės. Baigus paskaitą, pasipylė gausūs klausimai ne tiek apie šienligę, kiek apie širdies ir vėžio ligas.

Pirm. Mikšys visų vardu nuoširdžiai padėkojo dr. Pautieniui už šias svarbias medicinos žinias, motelio "Ocean Lodge" savininkams Dirsėms už leidimą veltui pasinaudoti patalpomis bei vaišes, visiems šauliams ir svečiams už atsilankymą (Dirsių motelio partneriai Pilipavičiai yra išvykę į Europą atostogų). Dabar šio motelio visi keturi savininkai jau yra šaulių būrio nariai.

Į ŠIĄ FLORIDOS rytinio pakraščio vietovę vis daugiau atvyksta lietuvių apsigyventi. Vien tik šių metų laikotarpyje Juno Beach įsikūrė: A. J. Jokubauskai, V. St. Balčiūnai, E. P. Mikšiai, J. J. Daugėlos, A. V. Biliūnai, kun. A. Bielskis, A. Kudlos, St. Žibienė. V. B. Aušrotai nusipirko namus, į kuriuos žada persikelti ateinančių metų pradžioje. O. J. Juozaičiai nusipirko sklypą ir tuojau pradės statyti namą. S. J. Garlos nusipirko didelį apartamentą iš pusės su St. Balčiūnu.

Netikėtai susirgo visuomenininkas M. Jokūbaitis. Padaryta vidurių operacija. Nuoširdžiai linkime greit pasveikti.

Sveikinam žymų paskaitininką J. Daugėlą, panorėjusį ir pradėjusį čia vėl dirbti su geru atlyginimu vietinio dienraščio administracijoj. Ir V. Biliūnas, būdamas dar toli iki pensininko amžiaus, gavo jau kelis pasiūlymus darbams su nemažesniu atlyginimu, turėtu Detroite. Bet kam jam dirbti jau užsidirbus ir čia nusipirkus pelningą dešimties butų apartamentą? Iš moterų, panorusių ir čia dirbti, yra gavusios gerus darbus su gerais atlyginimais I. Kapčienė ir A. Pažėrienė. Todėl visi, kurie dėl darbų gavimo pribijo čia keltis gyventi, neturi pagrindo. Atvykstantiems apsidairyti ir manantiems, kad čia vien tik pensininkai apsigyvena, mes patariam užeiti į bažnyčią ar teatrą, kur visados matoma aiški dauguma jaunų žmonių. Čia oras šiltas, bet nedrėgnas. Ir šią vasarą nebuvo nė vienos dienos, siekiančios F 100°. Vasarą ir žiemą nėra didelių temperatūros pasikeitimų. Per praėjusias Kalėdas, Kūčias ir N. Metus kasdien maudėmės Atlante, kaip per šv. Joną Lietuvoje. Žmonės nepamena, kad čia būtų buvusios kokios didesnės gamtos nelaimės.

P. M.

CALGARY, ALTA.

LANKĖSI PROFESORIAI R. Vaštokas ir J. Vaštokienė, kurie darbuojasi Trento universitete, Ontario prov. Jie renka medžiagą apie lietuvių kūrimąsi Kanadoje. A. P. Nevada ta proga jiems įteikė nemažai nuotraukų ir aprašymų. Apylinkės valdyba renka papildomą medžiagą, kuri bus pasiųsta į Trento universitetą. Ypatingas dėmesys kreipiamas į žinias apie 1900—1910 metų ateivius, kurie atvykę buvo įsigiję stambius ūkius Saskačevano provincijoje ir jau yra išnykę be pėdsakų.

RYŠIUM SU RENGIAMA XX Kanados Lietuvių Diena Winnipege 1974 m., kun. J. Bertašius, Winnipego lietuvių parapijos klebonas, kreipėsi į Kalgario apylinkės valdybą, prašydamas istorinės medžiagos ir nuotraukų apie Kalgario ir apylinkės lietuvių kūrimąsi, kultūrinę ir politinę veiklą. Kun. J. Bertašius rašo knygą apie Vakarų Kanados lietuvius, atžymint minėtą XX L. Dieną. Iki šiol yra surinkta gan daug nuotraukų ir istorinės medžiagos, kuri yra ruošiama siuntimui.

APYLINKĖS VALDYBA yra nutarusi rengti 1974 m. Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą vasario mėnesį su puošniu banketu ir vėl kviesti miesto pareigūnus kaip svečius. Šiam tikslui jau išnuomota salė ir nusamdytas orkestras. Tikimasi, kad ir šiais metais turėsime iškilmingą Vasario 16 šventę. **Kor.**

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

BOSTONO PRIEMIESČIO LIGONINĖJE rugsėjo 24 d. rytą mirė ilgametis "Keleivio" redaktorius ir socialdemokratų veikėjas Stasys Michelsonas - Michalkevičius, labiausiai pagarsėjęs ilga serija "Pasikalbėjimų Maikio su tėvu". Velionis buvo gimęs 1881 m. Kupiškio valsčiuje, į JAV atvykęs 1906 m. Atpirkęs iš leidėjų 1908 m. "Keleivį", jį redagavo ir leido iki 1945 m. liepos 1 d., o tada šį savaitraštį perdavė Lietuvių Socialdemokratų Sąjungai. Velionis taipgi buvo SLA narys, aktyviai dalyvavo ALTos veikloje. Amerikos lietuviams gerai buvo žinomas savo prakalbomis, nes jų yra pasakęs apie 2.000.

JAUNIMO SPAUDOS IR RADIJO darbuotojų savaitgalį rugsėjo 14-16 d.d. Mičigano valstijos Gintaro vasarvietėje surengė Pasaulio Lietuvių Jaunimo Ryšių Centras ir Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba. Suvažiavimo dalyvius su darbotvarkės metmenimis supažindino Jūratė Jasaitytė, sveikino LŽ Sąjungos centro valdybos pirm. kun. J. Vaišnys, SJ. Skirtumą tarp spausdinto ir gyvo žodžio radijo bangomis apibūdino "Amerikos Balse" dirbantis Romas Sakadolskis. "Margučio" radijo programų vedėjas Petras Petrutis atskleidė JAV lietuvių radijo valandėlių istoriją bei jų dabartinę būklę. Nuo radijo buvo pereita prie lietuviškos spaudos, įvadą šiam pokalbiui padarius Emilijai Pakštaitei. Dalyvius ji supažindino su pagrindiniais lietuvių laikraščiais, pristatydama ir "Tėviškės Žiburius". Diskusijose dalyvavo J. Jasaitytė ir kiti jaunieji radijo bei spaudos bendradarbiai. Daugiausia dėmesio buvo skirta praktiniam darbui — šio studijų savaitgalio radijo programos ir laikraštėlio "Klaustukas" paruošimui.

PLB NAUJOJI VALDYBA, pasiskirsčiusi pareigomis, pirmiausia turėjo pasitarimus su kitų kraštų atstovais PLB IV seime. Jame išryškėjo kaikurie jų pageidavimai. Britanijos Bendruomenė norėtų gauti iš Amerikos gerą lietuvių tautinių šokių mokytoją, kuriam būtų sudarytos sąlygos atvykti Britanijon ir ten paruošti vietinius šokių vadovus. Pageidauta taip pat solistų Algirdo Brazio ir Danutės Stankaitytės gastrolių Britanijoje. Vokietijos Bendruomenė prašė finansinės paramos išleisti į vokiečių kalbą jau išverstam dokumentiniam leidiniui "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania". Australijos Bendruomenė labai norėtų, kad į jos kolonijas su savo poezija atvyktų Bernardas Brazdžionis. Brazilijos ir Argentinos lietuviai pageidautų lengvo žanro muzikinės grupės atsilankymo. Ji susilauktų vietinio jaunimo didelio dėmesio. Venecuelos Bendruomenė prašė atsiųsti gerai paruoštų lietuviškų straipsnių, kuriuos bandytų išversti ispanų kalbon ir įsiūlyti vietiniams laikraščiams Vasario 16 bei kitų švenčių progomis. PLB v-ba pažadėjo patenkinti šiuos pageidavimus, jeigu leis sąlygos. Abi pusės įsipareigojo palaikyti glaudžius tarpusavio ryšius. Naujoji PLB valdyba, turinti teisę kooptuoti tris narius, buvo pakvietusi prel. Joną Balkūną. Pradžioj jis sutiko, bet rugsėjo 20 d. laišku tą sutikimą atšaukė. Šiuo metu planuojama kooptuoti du narius: vicepirmininką kultūros reikalams ir vicepirmininką lietuviškai nekalbančių lietuvių išeivių reikalams.

Brazilija

LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS choras Sao Paulo mieste specialiu koncertu spalio 14 d. mini savo veiklos 36 metų sukaktį. Jis buvo pradėtas organizuoti 1936 m. ir pirmą pasirodymą turėjo 1937 m. su operete "Kaminkrėtis ir malūninkas". Chorui vadovavo muzikai — F. Girdauskas, J. Stankūnas, Al. Ambrozaitis, J. Strolia, o dabartinis jo vadovas yra Viktoras Tatariūnas, kadaise buvęs choristu. Choro komitetui vadovauja pirm. P. Šimonis. Choras dažnai gieda per lietuviškas pamaldas, dalyvauja bendriniuose renginiuose, ruošia šventes bei išvykas. Didžiausią problemą sudaro choristų eilių papildymas, nes didžioji jaunosios kartos dalis nesidomi muzika, nenori lankyti repeticijų du kartus į savaitę.

SESELIŲ PRANCIŠKIEČIŲ 35 metų veiklos sukaktis buvo paminėta Sao Paulyje penkių kunigų koncelebruotomis Mišiomis ir prel. A. Armino pasakytu pamokslu. Seseles atvykti Brazilijon 1938 m. pakvietė prel. P. Ragažinskas, anuometinis lietuvių kapelionas. Atvykus penkioms lietuvaitėms pranciškietėms, jau 1939 m. pradėjo veikti pirmoji mokykla, vėliau išaugusi iki gimnazijos. Dėl lietuvaičių kandidačių trūkumo noviciatan teko priimti ir nelietuvaites. Šiandien seselės, vadovaujamos vyr. sesers Julijos, Sao Paulo mieste turi tris mokyklas su beveik 4.000 mokinių. Jų nuopelnai lietuvybės išlaikymui ypač yra dideli pradinėje veikloje, kai jos suorganizavo gausų jaunučių chorą, režisavo veikalus, mokyklose iki pokario metų mokė lietuvių kalbos.

Argentina

NAUJI AKADEMIKAI. Oskaras V. Petkevičius gerais pažymiais baigė S. Salvador universitete Buenos Aires psichologijos studijas ir gavo garbės diplomą. Dirba psichologu prancūziškoje "Peugot" įmonėje, tvarkydamas socialines ir psichologines darbininkų problemas. Liepos 21 d. jis vedė Beatriz Gaillard, taip pat psichologę ir vaikų psichologijos specialistę. — Buenos Aires universitete prisiekusios buhalterės diplomą gavo Marija E. Usonytė, dirbanti ENTEL telefono bendrovėje. — Mirta Rukšėnaitė-Paršelienė baigė biologijos studijas Don Bosco Augštajame Mokytojų Institute Buenos Aires ir gavo biologijos mokytojos darbą dviejose mokyklose — Lanus mieste ir Buenos Aires centre. — Architektės diplomą Buenos Aires universitete gavo Ona M. Andziulytė, dirbusi padėjėja architektūros fakulteto braižybos katedroje. Jaunoji architektė yra išvykusi studijinėn kelionėn į Europą. — Matematiką, fiziką ir chemiją trijose mokyklose Buenos Aires dėsto Mirta Paukštytė, baigusi Mokytojų Institutą. Spalio 6 d. ji susituokė su R. Stasi. — Ekonominių mokslų fakultete pramoninės administracijos studijas baigė Ona M. Zienkaitė, aktyvi Buenos Aires Lietuvių Centro jaunimo veikėja, dalyvaujanti ir kituose lietuvių renginiuose. Ji tęsia studijas ir netrukus gaus prisiekusios buhalterės diplomą.

Australija

VIRGINIJA RADINAITĖ, 22 metų amžiaus, baigminėse varžybose Sydnėjaus Wentworth viešbučio pokylių salėje buvo išrinkta į gražiausiųjų Australijos merginų pirmąjį penketuką ir gavo teisę atstovauti Australijai Britanijos sostinėje Londone įvyksiančiame pasaulio gražuolės "Miss World" konkurse. Kitos penketuko narės Australijai atstovaus "Miss International", "Miss Universe", "Miss Asia", "Miss Young International" konkursuose. Sydnėjiškė V. Radinaitė jau anksčiau yra laimėjusi keletą mažesnės apimties grožio titulų. Dabartinio savo laimėjimo nesitikėjo — buvo susipakavusi savo reikmenis į lagaminą ir ruošėsi grįžti pas mamą. Televizijos žiūrovams V. Radinaitė pasisakė esanti lietuvaitė. "Miss World" titulą pastaraisiais metais net penkis kartus kartus yra laimėjusios Australijos atstovės. Vertintojų komisijoje buvo filmų aktoriai R. Harris, J. Allison, ministerio žmona ir buvusi gražuolė S. Peackok, dabartinė "Miss World" Belinda Green iš Australijos, "Miss Norway" — I. Sorensen, "Miss Asia" — T. Founesca. V. Radinaitės laukia apmokėta kelionė į Londoną, pasirodymai JAV ir Kanadoje, drabužių bei kosmetikos dovanos, reklamos, modeliavimo darbas. V. Radinaitė yra profesionali modeliuotoja, netikėto laimėjimo baliuje dalyvavusi su savo pačios pasisiūta suknele.

GEELONGO LIETUVIŲ SĄJUNGA, labdaros organizacija, naujon valdybon išsirinko J. Gailių, V. Mačiulį, A. Zenkevičienę, J. Manikauską ir J. Medalį. Iš padarytos veiklos apžvalgos paaiškėjo, kad nario mokestį pastaraisiais metais buvo sumokėję 45 nariai. Sąjunga rūpinosi ligonių lankymu, pagerbė mirusius narius gėlėmis, prisiminimo kalbomis prie kapo, užuojautomis artimiesiems. Ji taipgi iš savo iždo paskyrė $50 Geelongo Lietuvių Namams, pagerbė sukaktuvininką kun. P. Daukną, surengė gegužinę ir keletą pobūvių.

Šveicarija

EUROPOS SAUGUMO KONFERENCIJĄ Ženevoje seka Lietuvos atstovas dr. A. Gerutis, gavęs spaudos atstovo teises kaip Klevelando "Dirvos" specialus korespondentas. Po pusvalandį trukusio pirmojo bendro posėdžio buvo sudarytos trys komisijos, kurių posėdžiai yra uždari. Jų darbus apibendrins ir apie juos pasaulį informuos retkarčiais susirinksiantis koordinacinis komitetas. Šveicarijos Lietuvių Bendruomenė specialiu raštu kreipėsi į užsienio reikalų ministerį P. Graberį, nušviesdama Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių priverstinio įjungimo Sovietų Sąjungon gėdingas aplinkybes ir prašydama Šveicarijos vyriausybę nesuteikti šiai būklei

Taip žuvo jaunas kovotojas

Sutelktiniai atsiminimai apie Jurgį Krasnicką

Greitai užgęsta degtuko ar balanos šviesa, užgęsta ugnis degančių miestų ir girių, tik neužgęsta šviesuoliai, sužibę dvasine liepsna. Jūs galite ją plakti žalmedžio šakomis, galite nugramzdinti vandenų gelmėn — ji vistiek nepaliaujamai švies kiekvienam, kuris tik ją išvys.

Nelengva žmogui tapti dvasiniu šviesuoliu, bet visdėlto pasauly jų nemažai yra. Mes kreipiame į juos savo žvilgsnius ir grožimės jų spindėjimu. Bet užvis labiausiai mus žavi savo žemės vaikų dvasios blykstelėjimai, kurie džiugina ne tik bendraamžių širdis, bet ir tolimas ateities kartas.

Tokios mintys apninka, susipažinus su jaunu mūsų tautos šviesuoliu Jurgiu Krasnicku. Tokių žiburių mūsų krašte yra nemažai buvę senais laikais, yra dabar ir, be jokios abejonės, bus ateityje. Įsižiebti šviesuliams mūsų tautai yra charakteringa, nes ji amžinai yra aptemdyta grėsmės šešėliais. Ten, kur grėsmė, kančia, nelaimės, ten ir šviesuliai.

* * * *

Nevienas knygos mylėtojas bus dėkingas V. Liulevičiui už jo pastangas sutelkti dar gyvą atmintinę medžiagą apie J. Krasnicką ir suredaguoti apie jį knygą. Šis jaunuolis ėjo tuo gyvenimo keliu, kuriuo eina didvyriai, paaukoją savo jėgas Dievui ir Tėvynei. Gal nevienam iš mūsų, ypač tremties augintinių, jaunų ir senų, skaitant šią knygą gali kilti nejaukus klausimas, kur aš buvau ir ką gero padariau, kai šis jaunuolis savo trumpo gyvenimo būvyje savo jaunystę paaukojo patiems gražiausiems žmoniškumo idealams. O jis dar nė 20 metų nesulaukęs organizavo lietuvišką jaunimą, vadovavo ir sąmonino, važinėjo po Lietuvą, telkdamas karius savanorius ir pats tokiu tapdamas. Mokytojavo, dalyvavo politinėje veikloje, skaitė paskaitas, sakė prakalbas ir, kas svarbiausia, stengėsi tapti tobulu žmogumi ir kitus tobulinti. Bet pilnesniam šio jauno žmogaus pažinimui neužtenka kelių eilučių charakteristikos — reikia paskaityti minėtą knygą.

Jurgis Krasnickas, prieš išmušant paskutinei jo gyvenimo minutei, nežinojo, kad jis atvirai ir mandagiai kalbasi su savo žudiku. Pastarasis, atėjus tinkamam momentui, paleido kulką į jo galvą, ir jis krito negyvas. Mirties valandą jis buvo vos 20 metų amžiaus (gimęs 1902 m.).

* * * *

Ši trumputė apybraiža yra tik nuotrupa tų aprašymų, kurie yra knygoje. Pastaroji parašyta sutelktiniu būdu — Jurgio vyriausios sesers, brolio, draugų ir pažįstamų. Išsamiausi aprašymai yra brolio ir sesers. Betgi kitų papildymai yra taip pat labai reikalingi, nes jie atskleidžia naujų faktų ir įvykių, vykusių už šeimos ribų. V. Liulevičius visą tą medžiagą užsakinėjo, surinko, suredagavo. Taip jo iniciatyva ir dėka atsirado knyga "Jurgis Krasnickas".

Kiekvienas skaitytojas šį leidinį vertins pagal savo išmonę. Kaikas turbūt daugiausia knygai prikiš stoką vientisumo. Tiesa, redaktorius iš anksto paaiškino, kodėl jis negalėjęs šio padrikumo išvengti. Žinoma, su jo motyvais tenka skaitytis, nes iš tikrųjų sutelktą medžiagą apsaugoti yra svarbu. O, be to, jos gausumas tik dar labiau išryškina a. a. Jurgio populiarumą ano meto mūsų visuomenės tarpe.

Gal tiktai būtų labiau tikę, jei redaktorius prisiminimų autorius būtų prašęs aprašyti specifinius jaunuolio charakterio ir veiklos bruožus, kaip buvo pasielgta veikale apie prof. J. Eretą. Tada būtų buvę išvengta bereikalingų pasikartojimų ir veikalas savaime būtų tapęs solidesniu. Bet ir V. Liulevičiaus pasirinktame kelyje J. Krasnicko figūra nenukentėjo. Ji skaitytojo akyse iškyla spindinti, pavergianti, raginanti... Taigi, ši knyga išgelbėjo jo atminimą iš užmaršties sriauto, kurin nugrimzta kiekvienas, net dvasios žymūnas, neužfiksuotas knygų lapuose.

Šią knygą verta skaityti visiems — jauniems ir seniems. Pirmiesiems ji parodys, kad gyventi galima ir kitaip, negu šių dienų apžėlime, o antriesiems atvers akis iš snaudulio ir perankstyvo sustingimo. Knygą galima gauti pas V. Liulevičių (6540 So. Campbell Ave, Chicago, Ill. 60629, U.S.A.), parapijų knygynuose ir pas kitus platintojus.

JURGIS KRASNICKAS. 50 metų sukakčiai atminti. Redagavo Vincentas Liulevičius. Išleido Studentų Ateitininkų Sąjunga 1972 m. Kaina — $4.

A. Kalnius

"Baltijos balsas" – apsakymėliai vaikams

Mūsų spaudoje būna straipsnių, besiskundžiančių trūkumu lietuvių jaunimui skaitinių. Raginami rašytojai kurti minėtos skaitybos. Ypač tų kūrinių laukiama iš jaunųjų rašytojų.

Nežinau, ar Juozas Slavėnas yra dar be žilų plaukų, ar jau žilsterėjęs (o gal Australijoje galima kurti ir žilagalviams?), bet jis sudarė leidinį "Baltijos balsas". Tai rinkinys apsakymėlių priaugančiam jaunimui — 72 puslapiai, 26 apsakymėliai.

Apsakymėliai trumpi, lengvai skaitomi. Vienų veiksmas vyksta Lietuvoje, kitų — Australijoje. Įdomu tai, kad apsakymėliuose nėra triukšmo ir skubėjimo, visuose dvelkia ramybė, lydima kantrybės ir susikaupimo. Pvz., vaikutis stebi perinčius paukščiukus ("Dagilėlių rūpesčiai ir džiaugsmai") ir net augina viščiukus ("Onytės šeimynėlė"). Daug auklėjančių pavyzdžių ("Jonuko širdelė", "Maža dėžutė" ir kt.). Apsakymėliai be jokių dirbtinių įtaigojimų. Atsakymai į klausimus vaiką natūraliai skatina atjausti kito žmogaus nelaimę. Štai pvz. vienas vaizdelis. Jonukas gavo iš dėdės 20 centų saldainiams ir su mamyte ėjo į parduotuvę. Gatvėje pamatė dainuojantį žmogų. Kai jo klausiama mamytė paaiškino, kad tas žmogus yra su medine koja, "Jonukas ... pasižiūrėjo į dainininką ir atleidęs suspaustus pirštelius įmetė savo 20 centų į ant šaligatvio padėtą kepurę" (64—65 psl.).

Vaikučiai yra jautrios sielos — supranta padarytą nusikaltimą, nors tas nusikaltimas yra visai mažas ("Jonuko nuodėmė"). Net ir paukščiai vieni kitų nelaimę atjaučia ir nelaimingiems pagelbsti. Pavyzdžiui, gaidys pakviečia žvirblius atsigaivinti vištidės vandeniu ("Vištos ir žvirbliai").

Nors vaikučiai geri ir išmintingi, bet ir jie nėra šventieji — susigundo jieškoti nuotykių, kurie baigiasi gana liūdnai, kaip kad atsitiko Joneliui išvykus į pelkes ("Nepavykęs žygis").

Su šia knygele susipažinti yra dviguba nauda. Pirmiausia, gauname progos sužinoti, ką lietuvis rašytojas galvoja australiškose sąlygose. Antra, malonu pagyventi apsakymėlių vaizdais, sklandžiai parašytais. Atrodo, kad priaugantis jaunimas šią knygelę mielai skaitys, jeigu tėvams pavyks kur nors ją gauti, nes išleista tik 200 egzempliorių.

Juozas Slavėnas, BALTIJOS BALSAS. Apsakymėliai priaugančiam jaunimui. Išleido ir spausdino "Minties" spaustuvė, 417 Burwood Road, Sydney, N.S.W., Australia. Tiražas 200 egz. 1973 m. Kaina nepažymėta..

P. Kryželiūnas

M. B. Stankūnienė — Vaidilutė — Mozaika

VAIKŲ PASAULIS "EGLUTĖJE"

Gražus ir įspūdingas viršelis rugsėjo mėnesio to vaikų laikraštėlio "Eglutė". Jame visas ruduo sudėtas! Lietuvos laukai su javų gubomis, dailių varpų išrikiuota eilė—tikra numerio puošmena. Sodo ir daržo derliaus maži natiurmortai. Viskas apgalvota, dailininkės Zitos Sodeikienės patraukliai ir vaikams suprantamai pavaizduota. Nepakartojamas, savitas stilius ir subtilus iliustravimo būdas. Laikraštėlio turinys taip pat įdomus. R. Jotvingytė pasakoja apie šuniuką Šelmį. Z. Tenisonaitė pasakoja "Kodėl žemė dreba". Nijolės Jankutės gabiai parašytas apsakymas iš zoologijos pasaulio, kur mažos žuvytės, vėžys ir vėžlys gyvena. Čia Korsakaitės-Sutkuvienės gerai pritaikintos iliustracijos. Danutės Augienės ir K. Zubkaus du mieli eilėraščiai. Puikiai pavykusi mažųjų vaikelių piešinių paroda. Malonu matyti lietuviukų sugebėjimus. "Eglutė" daro rimtą ir gerą įspūdį. Jos kaina — tiktai 50 ct. Galima užsisakyti: Eglutė, Putnam, Conn. 06260, USA. Kaina metams — $5.

Janina Narūnė

Atsiųsta paminėti

Antanas Gustaitis, SAULĖS ŠERMENYS. Humoristiniai eilėraščiai. Iliustravo dail. V. Vizgirda. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Chicago 1973, psl. 111. Kaina $7.00. Leidėjo adresas: G. Vėžys, 6349 South Artesian Ave, Chicago, Ill. 60629, USA.

Į Laisvę, lietuvių politikos žurnalas, 1973 m. rugsėjis, 58 nr. Redaktorius — Juozas Kojelis, administratorius — Aleksas Kulnys, 3 Silver Eagle Rd., Rolling Hills Estates, California 90274, USA. Metinė prenumerata JAV ir Kanadoj — $5, kitur — $3.

Journal of Baltic Studies No. 1, Spring 1973. Leidėjas — Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. Nario mokestis, įskaitant keturių numerių metinę prenumeratą, — $12. Administratoriaus adresas: Janis Gaigulis, 366 86th St., Brooklyn, N. Y. 11209, USA.

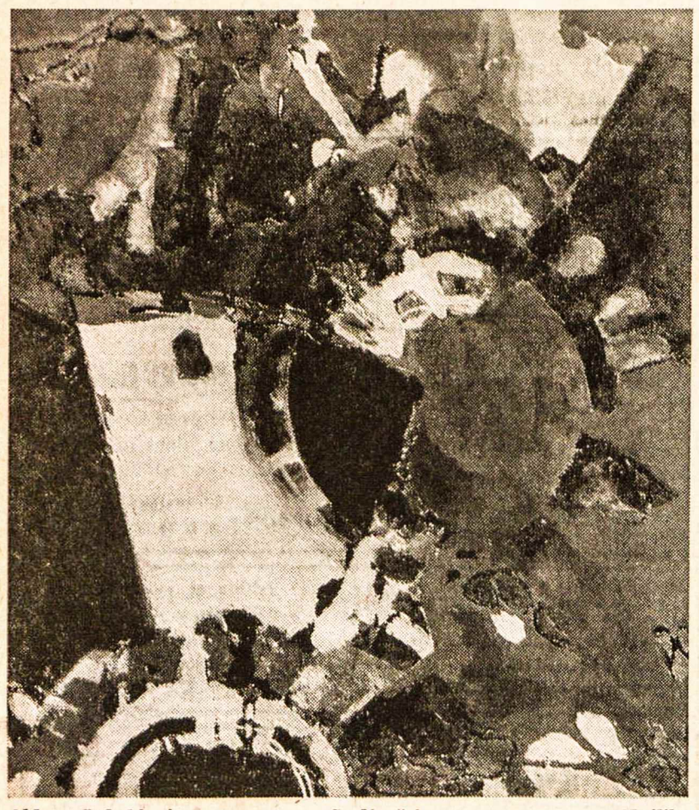

Aldona Labokienė — Saulės žaismas — Akrilika

POETĖ JULIJA ŠVABAITĖ-GYLIENĖ gyvenanti Čikagoje. Savo kūrybą skaitys dailės ir poezijos popietėje, kuri rengiama Toronto Prisikėlimo par. Parodų salėje spalio 13, šeštadienį, 4 v. p. p.

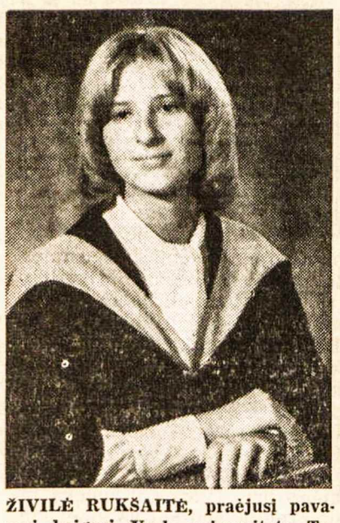

ŽIVILĖ RUKŠAITĖ, praėjusį pavasarį baigusi York universitetą Toronte ir dabar dirbanti lėktuvų bendrovėje "Air Canada". Živilei, studijavusiai prancūzų kalbą, pirmoji darbo bazė — Montrealis. Po poros mėnesių tikisi būti perkelta į gimtąjį miestą Torontą. Atrodo, kad Ž. Rukšaitė yra pirmoji lietuvaitė su augštuoju išsilavinimu, užsimojusi pradėti savarankišką gyvenimą tarp žemės ir dangaus kaip keleivinių lėktuvų tarnautoja

Julija Švabaitė-Gylienė

O, SANCTISSIMA

JŪS niekada neišmokot
sunkių matematikos formulių,
kai už lango erškėčių šakos
žaidė bažnyčios bokštu — — —

Paskutinėj repeticijoj,
o sanctissima, o sanctissima,
trisdešimt dveji metai,
kada vėl susitiksime?

Darda plentu vežimai,
pilni grūdų ir granatų,
rankoj ugnis ir parakas,
žarijom žėrinčios akys — — —

Ant gimnazistiško kaklo,
o sanctissima, o sanctissima,
jauna ir nepatyrusi
mirtis raudonu apsiaustu — — —

Lakštingalos budėjo

JUODAIS rūbais lakštingalos
per naktį prie tavęs budėjo,
nes miestui neužteko angelų;
jų peršauti sparnai byrėjo

virš turgaus išdraskytų palapinių,
virš upės mėlynos krūtinės,
virš telefono
kabančių vielų,
virš balso nukirsto:
alio! ... alio! ...

Iš leidžiamo rinkinio
"Septyni saulės patekėjimai"

Pranešimas apie turto įkainojimą
1974 metų mokesčiams

TORONTO MIESTAS

Šiais metais įkainojimo (assessment) pranešimai **nebus siunčiami** namų savininkams bei nuomininkams, kaip kad būdavo daroma anksčiau, išskyrus tuos, kurių turto įkainojime padaryti dideli pakeitimai. Įkainojimo sąrašai, sudaryti 1970 metais, atitinkamai patvarkius, bus panaudoti mokesčių reikalui ir 1974 metais.

Betkokie skundai, liečią įkainojimo sąrašus, gali būti pateikti Assessment Review Court, remiantis įkainojimo įstatymo (Assessment Act, R.S.O. 1970) 52 sekcija.

Skundai turi būti paduoti raštu — savo parašytu laišku arba užpildžius specialią formą, gaunamą miesto rotušėje, City Clerk departamente. Jie turi būti pasiųsti paprastu paštu: **REGIONAL REGISTRAR, ASSESSMENT REVIEW COURT, 1200 BAY STREET, TORONTO 181, ONTARIO.** Bet registruotu laišku siunčiama tiems asmenims, kuriuos liečia skundas iki 1973 m. spalio 31 dienos.

Kad lengviau būtų atpažinti tapatybę, prašoma pažymėti savo pavardę, adresą ir skundo priežastis. Jei įmanoma, pažymėti įkainojimo sąrašo numerį, gatvės adresą, koncesijos ir sklypo numerius, miesto savivaldybę, kurioje yra skunde liečiamoji nuosavybė.

Įkainojimo sąrašai gali būti patikrinti miesto rotušėje, City Clerk departamente, kiekvieną dieną nuo 8 v.r. iki 4.30 v.p.p., išskyrus šeštadienius, sekmadienius ir pirmadienį, spalio 8, 1973, t.y. Padėkos dieną.

Gordon T. Batchelor,
City Clerk

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

SPECIALIAI
Į LIETUVĄ
PILNAI APMOKĖTA
Garantuotas nemokamas pristatymas

Kailio imitacija Geriausios rūšys, didžiausias pasirinkimas.	**$115.00**
10 SKARELIŲ 5 vilnonės skarelės su didelėm ar mažom gėlėm, turkišku raštu ir 5 šilkinės skarelės	**$60.00**
Oro paštu	**$69.70**
COMBINATION SPECIAL nepaprastai vertingas	**$186.00**
3 jardai 100% vilnonės medžiagos žieminiam vyriškui apsiaustui	
3 jardai 100% vilnonės medžiagos žieminiam moteriškam apsiaustui	
3,5 jardo 100% vilnonės medžiagos vyriškai eilutei	
3 jardai 100% vilnonės medžiagos žieminei suknelei	
2 paklodės, dvigubos	
2 pagalvėms užvalkalai	
6 turkiški rankšluosčiai	
SPECIAL 1	**$91.00**
10 sv. kiaulės taukų	
10 svarų kviet. miltų	
10 svarų ryžių	
10 svarų cukraus	

Daug kitų specialių siuntinių
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ

Užsakykite dabar tik per
Intertrade Express Corp.
125 East 23rd. Street
Fifth Floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

LABAI SVARBU
Vartoti drabužiai
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ.
MES TURIME 24 METŲ PATYRIMĄ IR DAUG TŪKSTANČIŲ PATENKINTŲ KLIENTŲ.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

KNYGŲ SERIJOS "KRIKŠČIONIS GYVENIME" leidėjų posėdyje Putname, Conn., dalyvavo kun. St. Yla, S. Sužiedėlis, mons. V. Balčiūnas, Lietuvių Katalikų Mokslų Akademijos pirm. kun. prof. dr. A. Liuima, SJ, ir reikalų vedėjas kun. R. Krasauskas. Posėdyje nutarta "Krikščionis gyvenime" seriją įjungti į LKM Akademiją. Formalus įjungimas bus atliktas LKM Akademijos centro valdybos spalio mėnesį įvyksiančiame posėdyje. Dėl sveikatos iš leidėjų pirmininko pareigų pasitraukusį kun. dr. J. Gutauską pakeitė mons. V. Balčiūnas. Redakcinę knygų serijos vadovybę sudaro: mons. dr. V. Balčiūnas iš Thompsono, Conn., dr. J. Girnius iš Bostono, Mass., kun. dr. J. Gutauskas iš Delhi, Ont., Kanados, kun. St. Yla iš Putnamo, Conn., prof. dr. A. Maceina iš Miunsterio, V. Vokietijos, ir S. Sužiedėlis iš Brocktono, Mass. Prie jų prisijungs naujai pakviestas kun. dr. J. Prunskis.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS Čikagos židinio susirinkime dalyvavo iš suvažiavimo Bostone užsukęs akademijos pirm. kun. prof. dr. A. Liuima, SJ, su reikalų vedėju kun. R. Krasausku. Kun. prof. dr. A. Liuima, SJ, padarė trumpą pranešimą apie LKM Akademijos suvažiavimą ir pranešė, kad kun. J. Prunskis akademijos administruojamas religinio veikalo ir žurnalistikos premijas padidino iki $1.000, o prel. Pr Juras akademijai perdavė savo įsteigtą "Alkos" muzėjų. Akademija taipgi stengsis perimti ir prof. dr. Z. Ivinskio palikimą. Kai Lietuva bus laisva, jon bus pervežta "Alkos" ir prof dr. Z. Ivinskio palikimo svarbesnioji medžiaga. Židinio ligšiolinę valdybą, vadovautą pirm. kun. dr. A. Baltinio, pakeitė naujai išrinktoji: pirm. kun. J. Vaišnys, SJ, vicepirm. kun. dr. A. Baltinis ir sekr. dr. B. Miniataitė.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE veiklos dešimtmetį paminėjo Irenos Smieliauskienės įsteigta ir vadovaujama tautinių šokių grupė "Grandis", pastaruoju metu jau tapusi ansambliu, nes praėjusį pavasarį pastatė "Lietuviškas vestuves". Muzikinei šio spektaklio daliai vadovavo sol. Audronė Simonaitytė, o dabartinis "Grandies" choro vadovas yra muz. Povilas Mieliulis, kuriam talkina Emilija Pakštaitė. "Grandies" ir jos vadovės I. Smieliauskienės laimėjimus nušvietė globos komiteto pirm. Irena Kriaučeliūnienė. Per dešimtį veiklos metų "Grandis" turėjo 7 didelius koncertus ir 204 pasirodymus, gastroles P. Amerikos lietuvių kolonijose. Per tą patį laikotarpį "Grandies" nariais yra buvę net 350 jaunuolių, kurių 20 sukūrė lietuviškas šeimas. Po gausių sveikinimų "Grandies" dešimtmečio minėjimas buvo užbaigtas koncertine dalimi. Šokėjai pašoko Aštuonytį, Šokymėlį, Landytinį, Ketvirtainį, Malūnėlį ir Grandinėlę, o choristai padainavo dvi liaudies dainas — "Močiute, širdele" ir "Bernelis šiokis, bernelis tokis". Chorui akompanavo kompoz. Vl. Jakubėnas. Po oficialiosios dalies įvyko šokiai grandiečiams bei jų svečiams, grojant A. Stelmoko orkestrui.

JUOZO KAPOČIAUS Bostone leidžiamos lituanistinės enciklopedijos anglų kalba "Encyclopedia Lituanica" III tomas jau baigiamas spausdinti. Skaitytojams jis bus išsiuntinėtas lapkričio mėnesį. Su šiuo tomu bus įpusėtas minėtosios enciklopedijos leidimas.

EUROPOS LIETUVIŲ STUDIJŲ XX savaitę V. Vokietijoje dainų ir operų arijų koncertu Vasario 16 gimnazijos salėje praturtino Bavarijos valstybinės operos sol. Lilija Šukytė su V. Berlyne studijuojančia čičikagiete pianiste Raminta Lampsatyte. Koncertą pradėjusi V. A. Mocerto "Figaro vestuvių" arija, L. Šukytė perėjo prie lietuvių kompozitorių harmonizuotų ir originalių dainų: J. Tallat-Kelpšos — "Saulelė raudona", Ne margi sakalėliai", B. Dvariono —"Oi dalia mano", "Žvaigždutė", Vl. Jakubėno — "Plaukia antelė", "Na, tai kas", K. V. Banaičio — "Oi nėra niekur", "Aš per naktį". Koncertas užbaigtas dviem G. Verdi operos "Luise Miller" arijom. Šios operos pagrindinį Luizos vaidmenį sol. L. Šukytė ruošiasi atlikti Vienos operos teatre žiemos metu. Koncertą suorganizavo Alina Griniuvienė.

BOSTONO KULTŪRINIAI SUBATVAKARIAI penkioliktuosius veiklos metus pradėjo istoriko Simo Sužiedėlio paskaita "Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukaktis". Paskaitininkas ilgiau sustojo prie seniausiųjų Vilniaus laikų, pabrėždamas, kad iš tikrųjų Vilnius yra gerokai senesnis, tik jo įkūrimo datai įrodyti trūksta rašytinių duomenų. Dabartinei sukakčiai buvo pasirinktas iš Vilniaus 1323 m. rašytas Gedimino laiškas. Kultūrinius subatvakarius šį sezoną rengs ligšiolinė komisija, vadovaujama pirm. inž. Romo Veito.

"REVUE HISTORIQUE DE L'ARMEE", Prancūzijos kariuomenės istorijos skyriaus žurnalas, š.m. 2 nr. paskelbė plk. Jean Chabanier straipsnį apie Napoleono žygį į Rusiją — "La grande armee en Lituanie et en Courlande". Šioje studijoje yra dvi lietuviams įdomios nuotraukos — lietuvių jietininkų pulko ltn. Medeškos ir vieno raitelio iš lietuvių totorių eskadrono.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

LIAUDIES MENO DIENA Šiauliuose buvo pradėta medžio skulptūrų atidengimu. Jas sukūrė ir miestui papuošti padovanojo Pageluvyje respublikinio seminaro stovyklą turėję liaudies meistrai iš Akmenės, Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių miestų ir apylinkių. Grupinės medžio skulptūros darbo tema buvo atidengtos naujajame Lieporių rajone, prie XXIX profesinės technikos mokyklos. Tačiau didžiausio dėmesio susilaukė 8 metrų augščio skulptūrų kompozicija "Saulės mūšis", iškilusi prie Salduvės piliakalnio. Šiauliečiams ji primins kalavijuočių sutriuškinimą prie Šiaulių 1236 m. įvykusiose kautynėse. Šventės proga "Aušros" muzėjus surengė didelę liaudies meno parodą, kuriai įvairiaraščių audinių, nėrinių, medžio drožinių, metalo, gintaro ir keramikos dirbinių parūpino Šiaulių zonos liaudies meistrai. Šventė užbaigta liaudies muzikos ir šokių teatralizuota pyne "Atidarykit vartelius ir įleiskit svetelius", kurią atliko Šiaulių, Trakų, Alytaus ir Elektrėnų saviveiklininkai.

V. A. MOCARTO KŪRINIŲ KONCERTU naująjį sezoną pradėjo Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras, diriguojamas Juozo Domarko. Koncerto programoje buvo "Figaro vestuvių" uvertiūra, "Koncertas dviem fortepijonam ir orkestrui", "Koncertas fortepijonui su orkestru B-dur". Orkestrui talkino žymusis pianistas prof. Emilis Gilels su pianiste dukra Jelena Gilels, tarptautinio konkurso laureate.

BRONĖ KURMYTĖ - MONKEVIČIENĖ atšventė amžiaus šešiasdešimtmetį. Daugiau kaip pusę savo gyvenimo ji yra atidavusi lietuviškajam dramos teatrui. Pirmuosius žingsnius pradėjusi Kauno teatre, kurį laiką dirbo Vilniuje ir vėl grįžo Kaunan. Jauną talentingą aktorę vokiečių okupacijos metais skaudžiai sukrėtė šeimos tragedija — lig šiol neišaiškintų nusikaltėlių buvo nušautas jos vyras rež. Juozas Monkevičius, matyt, apiplėšimo tikslu, nakčia grįžtantis iš teatro su planuojamo statyti veikalo kopija. Šią tragediją jautriai pergyveno visas Kauno dramos teatras dėl B. Kurmytės-Monkevičienės sukrėtimo pačiame kūrybiniame pajėgume ir dėl netekimo daug žadėjusio režisoriaus J. Monkevičiaus, į kurio kūrybinius planus buvo įtrauktas atskiro teatro sudarymas iš jaunosios aktorių kartos. Iš sukaktuvininkės sukurtų vaidmenų minėtini: Julija A. Ostrovskio "Pelningoje vietoje", Marija Rasanavičiūtė A. Vienuolio "1831 metuose", Inken Peters G. Hauptmanno pjesėje "Prieš saulėlydį", Bernarda Alba F. Garsijos Lorkos veikale "Bernardos Albos namai". Pastarąjį vaidmenį ji yra sukūrusi savo amžiaus penkiasdešimtmečio proga. Pablogėjusi sveikata sukaktuvininkę peranksti privertė pasitraukti iš teatro. Šiuo metu ji yra jau pensininkė ir rašo atsiminimus apie savo gyvenimą, susietą su teatru.

DAIL. JONO BURAČO 75 metų amžiaus sukakčiai skirta paroda atidaryta Kaune, M. K. Čiurlionio muzėjuje. Nors sukaktuvininkas studijavo Kauno meno mokyklos grafikos skyriuje pas A. Galdiką, K. Sklėrių ir J. Vienožinskį, didžiąją jo kūrinių dalį sudaro peizažai, atlikti akvarelės, aliejaus, guašo ir temperos technika. Keliaudamas po Lietuvą, jis ypač mėgsta tapyti istorinę-etnografinę reikšmę turinčias vietoves.

VILNIAUS ZONOS KINO MĖGĖJŲ festivalio laurai teko vilniečio D. Veličkos filmui "Iš to miežio grūdo". Diplomus ir medalius laimėjo: vilniečio A. Kalinos filmas "Klystkeliai", lentvariečių V. Vitkausko ir K. Petravičiaus — "Lašas po lašo", vilniečių moksleivių I. Kuliešo ir P. Noviskio — "Ryt kontrolinis", vilniečių P. Karvelio ir P. Asminavičiaus — "Aktoriaus diena", V. Urbanavičius — "Teodoras Grothusas".

VILNIAUS BERNIUKŲ CHORAS "Ąžuoliukas", vadovaujamas H. Perelšteino, išvyko gastrolių į R. Vokietiją. Koncertų eilė numatyta R. Berlyne, Frankfurte prie Oderio, Dresdene, Leipcige ir kaikuriuose kituose miestuose. Didžiąją dalį išvykos programos sudaro lietuvių kompozitorių kūriniai, papildyti vokiečių ir austrų kompozitorių dainomis, kurias "Ąžuoliukas" yra paruošęs originalo kalba. Vilniečių berniukų choras taipgi yra pakviestas dalyvauti tradiciniame tarptautiniame muzikos ir teatro festivalyje "Berliner Festtage" R. Berlyne. Čia bus atlikta E. Balsio oratorija "Nelieskite mėlyno gaublio", talkinant iš Vilniaus atvykusiam filharmonijos vyr. dirigentui J. Domarkui, orkestrinei grupei, Vilniaus operos solistams N. Ambrazaitytei ir P. Zarembai.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS naująjį sezoną pradėjo Vilniaus konservatorijos teatrinio fakulteto studentų diplominiu spektakliu — K. Goldonio komedija "Kavinė", nes beveik visa jaunųjų aktorių laida buvo priimta į šį teatrą. Vilniečiams taipgi bus parodytas ir kitas diplomantų spektaklis — klasikinis A. Čechovo veikalas "Žuvėdra", papildžius atlikėjų sąrašą prityrusiais aktoriais.

V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

NORSEMAN ST. — ISLINGTON, naujesnės statybos 3-jų miegamų vienaaugštis (bungalow). Pilnai įrengtas rūsys, alyva šildomas. Garažas su privačiu įvažiavimu. Arti mokyklos ir susisiekimo. Įmokėti apie $15-20.000. Viena atvira skola išsimokėjimui.

QUEBEC AVE. — ANNETTE, mūrinis namas, 8 kambariai per du augštus. Du atskiri butai su atskirais įėjimais, dvi prausyklos ir dvi virtuvės. Namas reikalingas mažo remonto. Platus šoninis įvažiavimas, vieta dviem garažam. Įmokėti tik $5.000. Galima tuoj užimti.

RUSHOLME DR. — COLLEGE ST., patogiam nuomojimui mūrinis namas, 12 kambarių, penki pirmam augšte. Viskas įrengta atskirai: 3 prausyklos, 3 virtuvės, pilnai įrengtas rūsys. Atskiras įėjimas į pirmą augštą. Įmokėti apie $6-8.000.

RUNNYMEDE — ANNETTE, gerame stovyje 6 kambariai per du augštus, dvi prausyklos, garažas. Namas arti susisiekimo. Įmokėti $8.000.

RONCESVALLES — GRENADIER RD., komercinis pastatas, 13 butų po 2 ir po 1 miegamuosius. Visą laiką išnuomotas, alyva — vandeniu šildomas, 5 garažai. Metinės nuomos pajamos $22.000. Įmokėti apie $25,000 — $30,000. Žema kaina.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRŠ 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už termininius indėlius —
dvejų metų.....8½%
vienerių metų 8%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¾%
už depozitų-čekių sąskaitas 6%

DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
asmenines — naujas 8½%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET

259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. (Warden & Ellesmere) **Tel. 445-6031**

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC

NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO! VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Sovietų Sąjungos kaimo jaunimo lengv. atletikos pirmenybėse Nalčike gerai pasirodė Lietuvos Nemuno klubo lengvaatlečiai. Lietuviai laimėjo 7 pirmas vietas. Vilnietis Donatas Tarcijonas pasiekė naują Lietuvos rekordą — 14,3 sek. 110 m. kliūtiniame bėgime.

Vilniaus tenisininkai ir šachmatininkai lankėse Erfurte, kur turėjo keletą draugiškų rungtynių. Teniso susitikimą laimėjo vilniečiai 15:2. Šachmatininkų pirmasis susitikimas baigėsi lygiomis 4:4. Antrąjį laimėjo vilniečiai 4,5:3,5.

Europos vyrų krepšinio pirmenybės prasidėjo Barcelonoje. Sovietinėje krepšinio rinktinėje žaidžia ir Modestas Paulauskas.

Asta Giedraitytė, kartu su Sov. Sąjungos stalo tenisininkais, išvyko į Vietnamą. Hanojaus mieste žais keletą draugiškų rungtynių.

Lengvosios atletikos rungtynėse Kieve H. Turčinskas pasiekė naują Lietuvos rekordą šuolyje su kartimi — 4.80 m.

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio treniruotės prasidės J. Colnan mokykloje spalio 15 d. ir vyks pirmadieniais nuo 6 v.v.

CYO krepšinio pirmenybėse dalyvaus 3 Vyčio krepšinio komandos: berniukų iki 12 m. ir 16 m., mergaičių — iki 18 m. Vyrai dalyvaus Etobicoke lygos pirmenybėse.

Tarpusavio golfo varžybos eina prie galo. Šiuo metu šiose varžybose pirmauja: 1. Vinc. Baliūnas 21, 2. E. Kuchalskis 20, 3. R. Burdulis 18, 4. L. Radzevičius 17, 5. A. Supronas 16.

Stalo teniso treniruotės bus pradėtos artimiausiu laiku Lietuvių Namų žemutinėje salėje. Nupirkti 3 nauji stalai. Treniruotėms vadovaus Jonas Nešukaitis.

Dvidešimtpenkmečio žaidynės atidėtos vėlesniam laikui, nes susidarė kaikurių nepatogumų kartu ruošiant iškilmingą balių.

"Paramos" bankelis visuomet rėmė mūsų sporto klubą. Ir šį kartą 25-mečio proga paskyrė taurę golfui. Nuoširdžiai dėkojame. Taip pat nuoširdžiai dėkojame mūsų rėmėjams R. Vaitkevičiui ir V. Vaitkui. A. S.

Lietuvių Dienose buvo daug jaunimo

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sos — tarytum atkeliavo iš amžių glūdumos su tautos lobiais: dainomis, muzika ir šokiais. Pirmoje dalyje mišrus choras atliko šešias liaudies dainas, harmonizuotas muzikų — A. Mikulskio, J. Strolios, J. Švedo, J. Gruodžio ir J. Žilevičiaus. Kol pasiruošė scenai vyrų choras, kanklėmis solo skambino Danutė Bankaitytė, atlikusi A. Mikulskio "Lietuvišką rapsodiją nr. 2". Vos 16 metų kanklininkė savo uždavinį atliko meistriškai ir susilaukė gausių publikos katučių. Vyrų choras pasirodė su trimis dainomis, stilizuotomis V. Jakubėno, J. Gruodžio, J. Karoso. Labai spalvingai atrodė moterų choras su kanklių orkestru. Jų dainavimas ir muzika savo švelniu lyriškumu giliai smigo į klausytojų širdis. Po moterų choro pasirodė pilnas choras, išsidėstęs scenos šonuose, kanklių bei pučiamųjų orkestras ir šokėjai. Pastarieji šoko Subatėlę, Aštuonytį, Kubilą, Oželį ir Ketvirtainį. Orkestrinė muzika labai gražiai derinosi su tautiniais šokiais.

Paskutinėje dalyje čiurlioniečiai pasirodė visu savo spalvingumu ir dainingumu. Dalyvaujant chorui, solistams ir kanklių orkestrui, jie atliko muz. A. Mikulskio 7 kūrinius. Tai liaudies dainos, kompozitoriaus harmonizuotos ir stilizuotos. Koncertą čiurlioniečiai užbaigė daina "Namo". Toronto apyl. pirm. A. Puteris visiems padėkojo, o jo padėką palydėjo gausios gėlės vadovui muz. A. Mikulskiui ir jo talkininkams. Iškilmė baigta visų bendrai sugiedotu Lietuvos himnu.

Lietuviška atgaiva

Kas dalyvavo koncerte, nesigailėjo. Tie, kurie girdėjo čiurlioniečius su ta pačia programa Vašingtone, buvo nuomonės, kad jie čia buvo net geresni ir stipresni. Visas jų koncertas buvo ištisa tautinė atgaiva. Tiek apranga, tiek dainos, tiek ir muzikiniai instrumentai su šokiais dvelkė stipria lietuviška šilima ir nuotaika, vietomis primenančia seną kaimą. Tai bene pagrindinė čiurlioniečių stiprybė, muziko A. Mikulskio ir O. Mikulskienės dėka išsaugota iki šiol nuo Vilniaus laikų. Pageidauti galima būtų nebent įvairesnės kūrinių atrankos. Dabartiniame repertuare gana daug monotonijos. Lyriškasis aspektas yra labai gerai išryškintas, bet draminis švysteli gana retai. Net vyrų choro dainavime, kur yra daug galimybių draminiam aspektui, vyrauja lyriškasis. Taipgi galėtų būti ir humoristinio atspalvio. Įvairesnis repertuaras dar labiau pagyvintų čiurlioniečių pasirodymus ir atskleistų platesnę lietuvių folkloro skalę.

Užbaigiant

Devynioliktoji Kanados Lietuvių Diena jau praeityje. Jos rengėja — KLB Toronto apylinkės valdyba, sudaryta daugiausia iš jaunosios kartos veikėjų, atliko nelengvą uždavinį. Senoji apylinkės valdyba, ilgai uždelsusi savo kadenciją ir beveik nieko nepadariusi Lietuvių D i e n a i, paliko šioje srityje dirvoną (ji nemažai pasidarbavo ankstyvesniuose renginiuose). Naujajai valdybai reikėjo per du mėnesiu surasti bei išnuomoti sales, surikiuoti programą ir skubotai atlikti daugybę kitų paruošiamųjų darbų. Ji savo uždavinį atliko labai uoliai ir susilaukė labai plataus atoliepio ypač iš jaunimo. Aplamai imant, ši Kanados Lietuvių Diena buvo sėkminga, ypač rekordiniu dalyvių skaičiumi. Labai geras buvo derinys laiko ir vietos atžvilgiu — katedra ir Ryersono teatro salė. Oficialioji programos dalis užėmė tik vieną valandą. Federacinės vyriausybės atstovo nebuvimas laikytinas vienu iš šventės minusų. Žymūnų dalyvavimas didesnėse lietuvių šventėse atkreipia viešumos dėmesį, pagelbsti bendriesiems lietuvių reikalams. Taipgi derėtų daugiau dėmesio kreipti Lietuvių Dienos proga kultūrinei pusei — dailei, teatrui ir pan. Bvs.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tiems asmenims, kurie gauna valstybinę senatvės pensiją su pilnu jos papildu. Pirmieji čekiai bus pradėti siuntinėti gruodžio mėnesį, bet dalis pensininkų juos gaus sekančių metų sausyje. Priedu pasinaudos apie 340.000 Ontario provincijos pensininkų. Ateityje planuojama įvesti nuolatinį metinį priedą.

Federacinio imigracijos ministerio R. Andras pranešimu, sekantį pavasarį vyriausybė paskelbs naujai paruoštas imigracijos įstatymo reformas. Šiuo reikalu jau pradedami pasitarimai su provincinėmis vyriausybės ir šimtu organizacijų Kanadoje. Jų gauti pasiūlymai ir federacinės imigracijos naujieji nutarimai bus paskelbti specialioje Žaliojoje knygoje. Iki š.m. spalio 15 d. pažadėtos nuolaidos nelegaliems imigrantams nėra davusios numatytų rezultatų. Užsiregistravo palyginti nedidelis skaičius norinčiųjų sutvarkyti savo teises. Imigracijos ministerija dabar bando įvesti tarpininkų paslaugas. Pvz. Toronte tokiais tarpininkais paskyrė kiniečių laikraščio "Express" red. R. Chow, iš Karibų jūros salu kilusių imigrantų veikėją K. Sheppard ir ceilonietę N. Senathirajh. Į juos ir kitus etninių grupių tarpininkus galės kreiptis registracijos vengiantieji nelegalūs imigrantai, neatskleisdami savo tapatybės, tik Kanadon atvažiavimo ir pasilikimo aplinkybes. Tarpininkai jiems užtikrins imigranto teisių gavima arba labai retais atvejais painformuos, kad tų teisių jie negali gauti. Šiomis pagalbinėmis priemonėmis tikimasi padidinti nelegalių imigrantų registraciją iki spalio 15 d.

V. Vokietijos užsienio reikalų ministeris W. Scheel iš Jungtinių Tautų posėdžių Niujorke buvo užsukęs į Otavą ir Torontą. Pokalbiuose su premjeru P. E. Trudeau ir užsienio reikalų ministeriu M. Sharp jis užtikrino Kanadą, kad ji nebus išjungta iš prekybos su Europos Bendrosios Rinkos kraštais. Tokie gandai buvo pasklidę, kai Bendrosios Rinkos atstovai Kopenhagoje patvirtino sutarties projektą su JAV, neminėdami Kanados. Ją prez. R. Niksonas pasirašys atvykęs V. Europon šį rudenį ar sekančiais metais. Pasak ministerio W. Scheel, iš prekybos su Bendrąją Rinka nebus išjungtas nė vienas kraštas, priklausantis Š. Atlanto Sąjungai. Su Kanada bus pasirašyta atskira prekybinė sutartis. Šį savo pareiškimą jis pakartojo, grįžęs Bonnon, federaciniame parlamente.

"The Toronto Star" dienraštis prieš porą savaičių paskelbė sensacingą savo bendradarbio T. Hazlitt pasikalbėjimą su RC MP policijos kontržvalgybos buvusiu viršininku Leslie J. Bennett, gyvenančiu P. Afrikos respublikoje, Johannesburgo mieste. Dėl sveikatos iš RCMP atleistas L. J. Bennett metė kaltinimą JAV vyriausybei, kad ji 1970 m. Kvebeko separatistų sukeltos krizės metu buvo sutraukusi savo kariuomenę Kanados pasienyje ir planavo užimti Šv. Lauryno jūrkelį, o premjero P. E. Trudeau vyriausybė buvo pradėjusi telkti Kanados kariuomenę prie Otavos. Kvebeką tada užplūdo šimtai CIA amerikiečių žvalgybos agentų. Šis sensacingas pranešimas netgi buvo apsaugotas pasauline "c o p y r i g h t" teise. Kariuomenės telkimą paneigė ne tik Kanados bei JAV vyriausybių atstovai, bet ir pats L. J. Bennett CBC programoje "As it happens". Nors "The Toronto Star" dienraštis turi net specialų telefono numerį netiksliems faktams atitaisyti, lig šiol tebėra nepaskelbtas šio sensacingo pareiškimo atšaukimas.

Ateitininkų žinios

SEKMADIENĮ, spalio 14, įvyks šie susirinkimai:

2 v. visų jaunučių mergaičių ir berniukų (1-8 sk.). Mergaitės renkasi L. V. Namuose, berniukai — ateitininkų kambaryje.

4.30 v. vyr. moksleivių ateitininkų kambaryje. Susirinkimo metu bus simpoziumas, kuriame dalyvaus MAS centro valdybos pirm. Kęstutis Šeštokas, Rasa Bukšaitytė, Dainora Juozapavičiūtė ir Viktoras Slapšys. Visi nariai ir tie, kurie norėtų būti ateitininkais, kviečiami dalyvauti. Po susirinkimo bus vaišės. Prašome atsinešti nario mokestį — $2.

7 v. studentų susirinkimas ateitininkų kambaryje. Visi studentai ateitininkai ir tie, kurie dar nėra ateitininkai, kviečiami dalyvauti.

Vyr. moksleivių vadovavimo kursams vadovaus ses. Dalia. Jie bus spalio 21 d. Visi vyr. moksleiviai, kurie domisi vadovavimu jaunučiams arba stovyklose, kviečiami dalyvauti.

Ideologiniai žiemos kursai Dainavoje įvyks ir šiais metais. Norintieji važiuoti privalo parašyti maždaug vieno puslapio rašinėlį. Temą gali pasirinkti kiekvienas, bet yra siūlomos šios temos: "Kodėl aš noriu vykti į ideologinius kursus?", "Kas yra ateitininkas?", "Ateitininkų problemos", "Kaip aš suprantu "Visa atnaujinti Kristuje"?" Rašinėliai turi būti įteikti kuopos globėjai Ramonai Girdauskaitei. Nariai, negalį dalyvauti susirinkimuose, prašomi paskambinti Linai Vaitiekūnaitei tel. 763-1919.

Nepamirškite Havajų vakaro, ruošiamo tėvų komiteto, kuris įvyks Prisikėlimo par. salėje spalio 27 d.

Visi raginami telkti globėjus "Ateities" žygiui, kuris įvyks spalio 27 d. tuoj po šeštadieninės mokyklos pamokų. Žygio ilgis — tik 5 mylios.

Berniukai ir mergaitės nuo 1 iki 8 sk., dar nepriklausą jokiai organizacijai, kviečiami atvykti sekmadienį, 2 v.p.p., į susirinkimus. Šiais metais tikimasi pagyvinti jaunučių veiklą. Ypatingai kviečiame berniukus.

Skautų veikla

• Šį šeštadienį, spalio 13 d., 1 v. p.p., Lietuvių Namuose bus "Dainos" dr-vės sueiga. Skautės ateina uniformuotos.

• Jaun. skaučių "Rūtos" dr-vės sueiga — šeštadienį, spalio 13 d., 1 v. p.p., Lietuvių Namuose.

• Mindaugo dr-vės sueiga — spalio 15, pirmadienį, 7 v.v., Lietuvių Namuose.

• Skautų stovyklavietei Romuva aukojo: $100: D. V. Fidleriai; $50: S. Draugelienė, A. Rudokas, B. V. Kvedarai; $35: A. Grybas; $30: P. Vaitonis; $25: Tėvai pranciškonai; $20: dr. J. Yčas, P. Butėnas, B. Saplys, B. Narbutas, I. Krasauskas, G. Stanionis, A. Gačionis, L. Česėkienė; $15: G. Smolskis; $13: J. Morkūnas, A. Aušrotas; $11: D. Karosas; $10: A. Ciplijauskas, M. Putrimas, P. Balsas, V. Paliulis, J. Povilauskas, P. Z. Zubai, T. Staniulis, V. Dubauskas, L. Kalinauskas, A. Jurėnas, M. Vasiliauskienė, S. Jokubickas, V. Turūta, V. Vaitkus; $8: J. Sinkevičius; $6: E. Kybartienė; $5: F. Kasperavičius, D. Keršienė, I. Varanka, B. W. Kišonai, S. Valickis, P. Jonikas, Z. Merkevičius, V. Gaputis, J. Zenkevičienė. Kiti aukojo mažiau. Ačiū visiems. Č. S.

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

W. G. DRESHER — Real Estate Broker — Visų rūšių apdrauda —

233-3334 Walter Drešeris 233-4446

214 Lloyd Manor Rd., Islington, Ont. M9B 6A3

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie $25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūsyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie $20,000 įmokėti.

INDIAN RD. — BLOOR, 10-ties kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, 3 naujos modernios virtuvės, 4 visai modernios prausyklos, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $30,000 įmokėti.

SIX MILE LAKE, didžiulis 6 kambarių 1½ metų senumo vasarnamis su visais baldais, židinys, dvigubas sklypas. Prašoma kaina $18,000. Port Severn apylinkėje.

NEW TORONTO, vos keliolikos metų senumo tributis, didžiulis sklypas, apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola balansui.

Al. GARBENIS Namų tel. HU 9-1543

Pr. KERBERIS Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	
6% už šėrus	
6½% už taupymo s-tas	8% už asm. paskolas
8% už 1 m. term. dep.	
8½% už 2 m. term. dep.	8% už mortgičius

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.

• **Pirkėjams sąžiningas patarnavimas.** •

R. Stasiulis **Tel. 249-7691** Namų — 241-5181

Turiu didelį pasirinkimą modernių namų

FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor • Sąžiningas patarnavimas. • Parūpiname mortgičius

perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.

• A. BLIŪDŽIUS • W. MORKIS • Telefonai 534-8459; 233-5996

1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario

CLEAR-VISION

— TV-HI-FI —

Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.

Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR STREET WEST (PRIES KEELE POŽEMINIO STOTĮ)

YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)

HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės **A. JENSEN & SON LIMITED**

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

Balio Maskeliūno
DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS
Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko **plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis,** padeda atgauti **natūralią plaukų spalvą.** JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:
2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba
J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**
• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Švieži ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.
• — *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* — •
• — *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* — •

Saugesniam vasaros sezono važiavimui patikrinkite savo automobilius pas
AUTORITE SALES and SERVICE
Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
Atliekame visus autovežimių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR
• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaninial darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

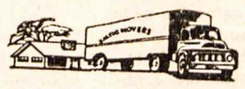
BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4 - 1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4 - 7994
ART'S PHOTO STUDIO
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Jeigu norite, kad mūsų kraštas

TAPTŲ JŪSŲ KRAŠTU, MES PADĖSIME JUMS, PALIKDAMI KANADOS IMIGRACIJOS CENTRUS ATDARUS VAKARAIS IR ŠEŠTADIENIAIS, O 1973 METŲ SPALIO 15 DIENĄ – IKI VIDURNAKČIO

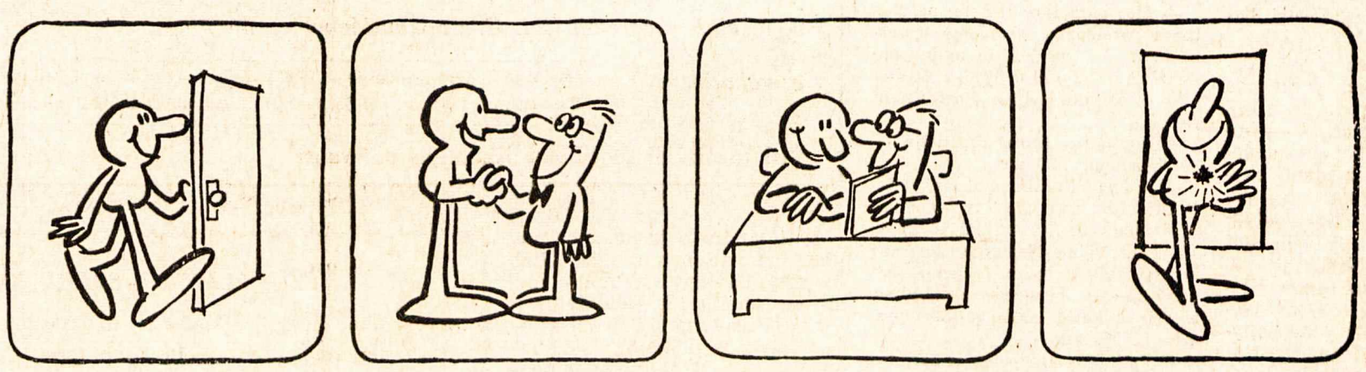

Sakysime, esate atvykęs į šį kraštą prieš 1972 m. lapkričio 30 d. ir čia pasilikęs kaip svečias ar kaip nelegalus asmuo.

Per šešiasdešimt malonės išimtį teikiančių dienų, kurios pasibaigia spalio 15 vidurnaktį, jūs galite prašyti leidimo nuolatiniam apsigyvenimui Kanadoje pagal labai sušvelnintas taisykles.

Jeigu esate sėkmingai įsikūręs Kanadoje, jums greičiausiai bus suteiktos pilnos imigranto teisės.

Jei kreipsitės iki spalio 15 d. vidurnakčio, nebūsite baudžiamas už nelegalų atvykimą ar pasilikimą Kanadoje. O jeigu jūsų prašymas būtų atmestas, jums bus leista vėl kreiptis į nepriklausomą apeliacijos tarybą.

Po spalio 15 d. vidurnakčio jums negalės būti suteiktos imigranto teisės, kol esate Kanadoje, ir nebus leidžiama deportacijos apeliacija.

Iki to laiko mes norime jums padėti.

Kanados imigracijos centrai prašymams priimti bus atdari: šiokiadieniais — nuo 8 v.r. iki 8 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 5 v. p.p. Spalio 15, pirmadienį, jie dirbs iki vidurnakčio, t.y. galutinės datos paskutinės minutės.

Galite ateiti betkuriuo laiku ir pasiimti pilnas detales atskleidžiančios literatūros. Niekas nestatys jums klausimų.

Mes norime, kad mūsų kraštas taptų jūsų kraštu.

Platesnių informacijų teiraukitės telefonu, laišku ar apsilankydami artimiausiame Kanados Imigracijos Centre. Jeigu jo nebūtų netoli jūsų gyvenvietės, kreipkitės į artimiausią Kanados Darbo Jėgos Centrą. (Kanados imigracijos pareigūnų paslaugos — nemokamos).

Kanados Imigracijos Centrai yra atdari ir prašymus priima: šiokiadieniais — nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro, šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų; spalio 15, pirmadienį, — nuo 8 val. ryto iki vidurnakčio.

Manpower and Immigration
Robert Andras, Minister

Main-d'œuvre et Immigration
Robert Andras, ministre

Nuomonės sutiko

Sukant filmą, direktorius nori gerai užfiksuoti gatvės muštynes. Jis pasako aktoriui:

— Štai, ten eina vyras su žmona. Tu užkabink žmoną ir, kai vyras tave puls, aš pradėsiu filmuoti.

Aktorius nueina prie poros ir sako:

— Tavo žmona labai neskoningai rengiasi.

Vyras pasižiūrėjo ir pasakė žmonai:

— Matai, aš tau irgi tą patį sakiau...

• Filosofas yra toks asmuo, kuris aiškina žmogui tokius rūpesčius, kokių šis iš viso neturi.

Yra už ką "papūsti uodegą"

— Žinoma, kas už 18 eilučių eilėraštį laimi 500 dolerių premiją, tas jau gali išdidžiai papūsti uodegą. (Bronys Raila "Draugo" liter. priede).

Žino už ką

— Ar žinai už ką gausi lupti? — klausia tėvas sūnų. — Užgavai mažesnį už save.

— O aš manau todėl, kad esu mažesnis už tave, — atsiliepė sūnus.

ŠYPSENOS

Dievas viską žino

Mark Twain gerbėjas panoro parašyti jam laišką, bet nežinojo adreso, todėl ant voko užrašė: "Mr. Mark Twain. God knows where". Paštas surado jo adresą ir įteikė laišką. Twain į laišką atsiliepė pastabėle: "Dievas žinojo, kur gyvena Mark Twain..."

Naktiniame klube

Prie bartenderio prieina svečias ir klausia:

— Pasakykit, ar aš buvau čia vakar?

— Taip.

— Ir daviau tamstai iš anksto 200 dolerių ir juos pragėriau?

— Taip.

— Ačiū Dievui. Maniau, kad pamečiau.

Laimingas vaikas

Mažas sūnus vakare plaunasi kojas.

— Mama, — klausia jis, — ar tu patenkinta, kad aš ne arklys?

— Taip, atsako nustebusi motina.

— Ir aš patenkintas. Jeigu būčiau arklys, man tektų plauti keturias kojas.

Parinko **Pr. Alšėnas**

PER SPAUDĄ Į LIETUVOS LAISVĘ, O LAISVĖJE TIKROJI SPAUDA!

MEDUS – reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

FRANK BARAUSKAS LTD.
REALTOR
3828 Bloor Street West,
Islington, Ontario
231-6226 — 231-2661
Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.
Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921 - 3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO
M6R 1X6
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

INSURANCE
Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO, ONT.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Po ilgojo Padėkos savaitgalio vėl prasideda parapijinė veikla: lankomos šeimos, parapijos choras įsijungia į sekmadienio 11 v. pamaldas, įjungiami pasauliečiai į Mišių skaitymus.

— Šiuo momentu bene svarbiausias užsimojimas — baigti Anapilio sodybos didžiojo pastato vidaus įrengimus ir lapkričio 4 d. atidaryti naudojimui.

— Anapilio sodybos statybai aukojo po $200: inž. G. Šernas, J. Arštikaitis iš Bramptono, pakeldamas savo įnašą iki $500; $50: Gražina Ross.

— Nuo šio sekmadienio reguliariai laikomos vėlyvosios 12 v. pamaldos.

— Gyvojo Rožinio narių susirinkimas — šį sekmadienį po 10 v. pamaldų.

— Par. choro repeticija — po 11 val. pamaldų.

— Prašoma registruoti vaikus, kurie sekantį pavasarį eis pirmosios Komunijos.

— Pamaldos: sekmadienį: 10 v. už a.a. Praną Voroninkaitį velionies trečiųjų mirties metinių proga, 11 v. už a.a. Jokūbą Beinorį, 12 v. už a.a. Valentiną Pranevičienę.

— Lietuvių kapinėse baigiami iškasti pamatai naujiems paminklams. Artimiausiom dienom pamatai bus išlieti.

Kanados parodos CNE Toronte metu muzikos varžybose ir vėl gerai pasirodė hamiltonietė Anita Pakalniškytė — buvo apdovanota įvairiais medaliais vokaliniame ir piano skyriuose. Ankstyvesniais metais varžybų sąrašuose matėsi ir daugiau lietuviškų pavardžių, bet šiais metais jų nebematyti.

Savo gimtadienio proga Vladas Paliulis užsakė "TŽ" trejiem metam Onutei Matelionytei Brazilijoje. Tai jau šeštoji to paties spaudos rėmėjo dovana Brazilijos lietuviams. Šiomis dienomis prel. P. Ragažinskas iš Sao Paulo savo laiške "TŽ" redakcijai mini Brazilijos lietuvių dėkingumą Vl. Paliuliui už "TŽ" prenumeratas. Anksčiau panašios padėkos gautos iš p. Gaulių, Danielės Ruzgaitės ir kt. Vienintelis jų nusiskundimas, kad laikraštį gauna labai pavėluotai.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

PER APSIRIKIMĄ iš salės per Lietuvių Dieną Toronte yra pakliuvęs sidabrinės spalvos kailinis apsiaustas. Skambinti tel. 535-6151.

ETOBICOKE IŠNUOMOJAMAS be baldų su atskiru įėjimu butas. Skambinti vakarais tel. 621-1590.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

ATLIEKU GRINDŲ
atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONSAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

PARDUODAME LIETUVIŠKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE Co.
1004 Dundas St. West, telefonas 531-8422

Muzikos mokykla
(KONSERVATORIJA)
Turime visų instrumentų mokytojus. Pradedantiesiems 8 savaičių bandymo laikas. Pamokos su kiekvienu mokiniu atskirai. Nereikia sutarties.
VIENNA HOUSE OF MUSIC
2218 Dundas Street West
(prie Roncesvalles)
Telefonas 536-1822

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuoširdžiai užjaučiame A. Sungailienę, JAV mirus jos seseriai a.a. Julijai Gaižutienei.

— Mišios: šeštad., 8 v. — už a.a. J. Smolskį, užpr. J. Smolskienės, 8.30 v. — už a.a. A. Petkūną, užpr. U. Petkūnienės, 9 v. — už a.a. E. Stankaitį, užpr. P. Į. Čiurlį, 9.30 v. — už a.a. J. Valatką, 5 m. mt., užpr. S. Valatkienės; sekmad., 8 v. — už a.a. A. Aukštakalnį, užpr. U. Petkūnienės, 9 v. — už a.a. J. Stanevičienę, užpr. V. O. Juodišių, 10 v. — už a.a. M. Pr. Kavaliauskus, užpr. M. Yokubynienės, 11.15 v. — už a.a. M. Štuikienę, užpr. A. Štuikio, 12.30 v. — už a.a. E. Vingelienę, užpr. bičiulių kaip užuojauta.

— T. Rafaelis Šakalys, OFM, su trumpa pertrauka šioje parapijoje dirbęs 15 metų, išvyko į Brooklyn, N. Y. Energingai rūpinęsis šeimų lankymu, jaunimo ir vaikų chorais, jaun. ateitininkas, ligoniais, vedybų reikalais ir t.t., jis visiems buvo pašįstamas ir visų mėgstamas. Visų nuoširdi padėka už jo pasiaukojimą, uolumą ir draugiškumą.

— Parapijos tarybos posėdis kartu su naujuoju ir senuoju klebonu šaukiamas šį ketvirtadienį, spalio 11 d., 7.30 v.v., parapijos Parodų salėje.

— Šios parapijos klebonų pasikeitimas pareigomis, planuotas šį sekmadienį, dėl susidėjusių aplinkybių nukeltas į spalio 21 d. 11.15 v. Mišias.

— Lankomos šeimos Port Credit rajone.

— Parapijos choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Vaikų paruošimas pirmajai Komunijai ir katekizacijos pamokos pradedamos šį sekmadienį po 10 v. Mišių L. Vaikų Namuose. Jas turi lankyti vaikai, baigę 7 metus, bet dar nepriėmę pirmosios Komunijos, ir vaikai, kurie lanko valdžios pradžios mokyklas.

— Parapijos biblioteka ir spaudos kioskas veikia kas sekmadienį Mišių metu.

— Geriausi sveikinimai jaunavedžiams Antanui Bušinskui ir Jūratei Gimžauskaitei.

Lietuvių Namų žinios

— Spalio 14, šį sekmadienį, LN informaciniame susirinkime numatoma ši darbų tvarka: a. namų apžiūrėjimas, b. valdybos ir vajaus komiteto pranešimai, c. klausimai ir pasiūlymai, d. paskolos lakštų (debenture) įteikimas, e. sumanymai. Susirinkusieji bus vaišinami kava. Susirinkimo patalpose bus iškabinti LN narių sąrašai, kad susirinkusieji nariai galėtų patikrinti ar jų pavardės įrašytos. Visi lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti.

— Lietuvių Dienos proga spalio 5 d. KLB Toronto apylinkės valdybos surengtas jaunimo vakaras, koncertas ir balius praėjo labai geroje nuotaikoje. Dalyvavo arti 600 asmenų.

— LN aplankė daug lietuvių, atvykusių iš kitų Kanados vietovių į L. Dieną. Kaikurie įrašė savo pastabas į svečių knygą.

— Lėšų telkimo vajaus komitetas praneša, kad praėjusią savaitę LN paskolos lakštų nupirko Petras Lelis už $1000 ir Lilian Browning už $200. Petras Preikšaitis birželio 30 d. yra pirkęs paskolos lakštų už $200, bet nebuvo spaudoje praneštas.

— Nario įnašus po $100 įmokėjo: Julija Margo, Martynas Jankus, Henrikas Steponaitis, Andrius Barkertas, dr. Sigitas Kazlauskas, Povilas Kirstukas. **Valdyba**

Etninių grupių konferencija

Š. m. spalio 14 - 16 dienomis Otavoje įvyks dviguba konferencija — daugiakultūrės Kanados tarybos narių ir tautinių grupių atstovų bei veikėjų. Oficialiai ši konferencija vadinama Canadian Conference on Multiculturalism. Ją organizuoja Kanados vyriausybės pavestas daugiakultūrių reikalų ministeris dr. S. Haidasz su savo štabu ir grupe asmenų, kuri anksčiau planavo organizuoti atskirą konferenciją, vadinamą "Thinkers' Conference". Daugiakultūrė taryba, kurios pirmininku yra vengrų adv. Koteles, ta proga turės pirmuosius savo posėdžius visos Kanados mastu. Šalia to, bus bendri posėdžiai su įvairių tautinių grupių atstovais bei veikėjais. Manoma, kad iš viso konferencijoj dalyvaus apie 250 asmenų. Ji svarstys daugiakultūrės Kanados problemas ryšium su naująja vyriausybės politika.

Ontario vyriausybė, atsilieptdama į tautinių grupių poreikius, taip pat sudarė provincinę daugiakultūrę tarybą, kurios pirmininku paskirtas graikų kilmės veikėjas iš Sudburio Ernie Checkeris, 48 m. amžiaus. Ši taryba yra patariamojo pobūdžio. Jos uždavinys — teikti sugestijas daugiakultūrės veiklos srityje provincijos ministeriui R. Welch. Kanados daugiakultūrių reikalų patariamojoj taryboj yra ir vienas lietuvis — kun. Pr. Gaida. Ar Ontario daugiakultūrėj taryboj bus bent vienas lietuvis, dar nėra žinių. Kadangi Ontario provincijoj gyvena didesnė pusė Kanados lietuvių, tai jie neturėtų būti aplenkti. K.

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS "Tauras" maloniai kviečia jus į

20 METŲ SUKAKTUVINĮ

BALIŲ-ŠOKIUS

• Sveikinimai • Dimskio orkestras
• Vakarienė • Kava ir skanumynai
• Puikūs gėrimai

spalio 20, šeštadienį, 7 v. v.,
LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor St. W.
(apatinėje salėje)

Įėjimas — $10.00 vienam asmeniui. Šią kainą klubas nustatė nejieškodamas pelno, bet siekdamas padengti tiktai maisto, gėrimų, salės ir muzikos išlaidas. Vietas rezervuoti pas klubo narius ir — S. Mackevičių 767-4516, J. Juodikį 535-4438 ir J. Šimkų 231-9425.

ANAPILIO sodybos atidarymas

naujai pastatytoje salėje →

LAPKRIČIO 4, sekmadienį, 5 v.p.p.,
(lietuvių kapinių lankymo dieną)

PROGRAMOJE: a. atidarymo aktas
b. meninė programa (sol. G. Čapkauskienė)
c. vakarienė

ĮĖJIMAS dviem asmenim—$15.00, vienam—$10.00, moksleiviams—$5.00
Pakvietimai gaunami abiejų parapijų knygynuose ir "TŽ" administracijoje

Visi tautiečiai kviečiami iškilmėse dalyvauti — *Anapilio taryba*

Dailės parodą ir poezijos popietę su vaišėmis rengia KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo skyrius spalio 13, šeštadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo Parodų salėje. Dalyvaus dail. A. V. Labokienė, M. B. Stankūnienė ir poetė J. Švabaitė-Gylienė iš Čikagos. Paroda bus atidaryta ir spalio 14, sekmadienį, nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p. Nuoširdžiai kviečiame visuomenę dalyvauti.

Rengėjos

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos visuotinis tėvų susirinkimas šaukiamas spalio 14, sekmadienį, 5 v.p.p., Prisikėlimo par. Parodų salėje. Tėvų komiteto kadencija pasibaigė ir visi jo nariai atsistatydino. Kviečiame visus tėvus, ypač jaunosios kartos, sutikti būti kandidatais arba pajieškoti asmenų, kurie sutiktų dalyvauti tėvų komitete. Susirinkime taip pat bus svarstomas mokesčio už mokslą pakeitimo klausimas. Yra siūloma komitetui imti mokestį už mokslą ne nuo šeimos, kaip iki šiol buvo, bet nuo mokyklą lankančių vaikų skaičiaus. Tad visi dalyvaukim susirinkime ir patys tą klausimą išspręskim.

Tėvų komitetas

Šv. Jono Kr. Pašalpinės Draugijos po vasaros atostogų pirmutinis susirinkimas — šį sekmadienį, spalio 14 d., 1.30 v.p.p., salėj virš "TŽ" redakcijos. Visi nariai prašomi dalyvauti. **V-ba**

SLA 236 kp. susirinkimas, pirmas po vasaros atostogų, šaukiamas spalio 14, sekmadienį, 1 v.p.p. Darbotvarkėj — įvairūs einamieji reikalai. Susirinkimas įvyks L. Novog bute, 28 Ormskirk Court (vienas blokas į šiaurę nuo Queensway ir truputį į vakarus). Tel. RO9-8846. Dalyviams bus suruoštos mažos vaišės. **Valdyba**

Pirmasis studentų ateitininkų susirinkimas įvyks spalio 14, sekmadienį, 7 v.v., ateitininkų kambaryje. Kviečiami atvykti nauji studentai, dar nepriklausą jokiom organizacijom. **V-ba**

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas kviečia visus lietuvius studentus į susirinkimą spalio 17, trečiadienį, 5.30 v. v., International Students Centre, 33 St. George, prie College. Bus užkandžiai. Prašome gausiai dalyvauti, nes rinksime klubo valdybos vicepirmininką. Klubas nuoširdžiai dėkoja Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai už finansinę paramą studentų veiklai.

Mokinių pobūvis. Spalio 21, sekmadienį, 6 v.v., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos dešimtokams ir paskutinių dvejų metų lituanistinio seminaro auklėtiniams ruošiamas pobūvis, kurio metu dešimtokams bus įteiktos dovanos — mokyklų metraštis ir visiems bendros spalvotos didelės nuotraukos. Visi minėti mokiniai prašomi pobūvyje dalyvauti.

Vedėjas

Čikagiečio dailininko Antano Petrikonio dailės paroda bus lapkričio 3 ir 4 dienomis Prisikėlimo par. Parodų salėje.

"The Toronto Sun", rašydamas apie Molsons alaus daryklą rugsėjo 25 d. laidoje, įdėjo nuotrauką, rodančią Petrą Paulionį, atliekantį gamybinį bandymą. (Tikrasis jo vardas Vincas).

TĖVUI PLACIDUI BARIUI, OFM,

Prisikėlimo parapijos klebonui, išvykstančiam iš Toronto į naujas pareigas, už nuolatinę paramą darbu, patirtimi, turtu ir pasiaukojimu kovoje už pavergtos Tėvynės išlaisvinimą nuoširdžiai dėkojame ir linkime gausios Dievo palaimos naujose pareigose.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė

RON COX ir šeimai,

jo mylimam TĖVELIUI mirus,

reiškiame gilią užuojautą —

Stefanija ir Aleksandras
Kalūzos

"GINTARAS" spalio 21, sekmadienį, 3.30 v.p.p., dalyvaus meninėj programoj Buffalo, N. Y., tautinių šokių festivaly. "Gintaras" pradės šio festivalio sukaktuvinę — 10 metų — programą, į kurią sukviesta daug įžymių vietos pareigūnų. Programa bus atlikta Campus School auditorijoj, kuri yra State University College, 1300 Elmwood Ave., Buffalo, N.Y. "Gintaro" vadovai yra Juozas ir Rita Karasiejai. Mergaičių oktetui vadovauja Dana Garbaliauskienė, orkestrui — muz. Jonas Govėdas. Pranešėja — Regina Krasauskaitė. Tikimasi, kad ir Niagaros pusiasalio lietuviai pasinaudos šia proga pasidžiaugti savais menininkais. Įėjimas nemokamas.

KLB pirm. inž. E. Čuplinskas pakviestas dalyvauti daugiakultūrėje Kanados konferencijoj spalio 15 ir 16 d. d. Otavoje.

LIETUVIAI, DĖMESIO!

SVARBUS LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. spalio 14, sekmadienį, 3 v.p.p., TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE įvyks didelis ir svarbus susirinkimas. Susirinkimo dalyviai turės progos apžiūrėti LIETUVIŲ NAMUS ir visapusiškai išsiaiškinti Lietuvių Namų reikalus. Visi lietuviai tame susirinkime dalyvaukime!

Lietuvių Namų statybos darbai eina į pabaigą. Kredito kooperatyvas PARAMA jau naujose patalpose — LIETUVIŲ NAMUOSE.

Liko sutvarkyti virtuvių ir baro įrengimai, užkloti grindis užbaigiamuoju paviršium, išdekoruoti ir užpildyti reikalingais baldais.

Tačiau vien pastato sutvarkymas neapima LIETUVIŲ NAMŲ idėjos. Yra svarbu, kad visi lietuviai juose jaustųsi kaip namie, kad visi jų tvarkyme turėtų balsą. SVARBU, KAD VISI LIETUVIAI BŪTŲ LIETUVIŲ NAMŲ NARIAI.

Labai svarbu, kad susirinkime dalyvautų lietuvių jaunimas. Dar svarbiau, kad jaunimas stotų į narius ir pamažu perimtų Lietuvių Namų vadovavimą.

LIETUVIŲ NAMAI REIKALINGI JAUNIMO, O JAUNIMUI REIKALINGI LIETUVIŲ NAMAI, TAD, LIETUVIŠKASIS JAUNIME, NEATIDĖLIODAMAS UŽPILDYK LIETUVIŲ NAMUS!

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS
reikalingas **REIKALŲ VEDĖJAS (manager),**
mokąs lietuvių ir anglų kalbas

Darbo apimtis: a. salių nuomojimas vestuvėms, baliams, koncertams ir panašiai
b. parengimų, pokylių, baro ir valgyklos administravimas
c. namų ir atsiskaitymų priežiūra

Raštu ar asmeniškai kreiptis į Lietuvių Namų valdybą
1573 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

MONTREAL, QUE.

Šv. Kazimiero par. žinios

— Grybų vakarienė pasisekė nuostabiai gerai — atsilankė virš 200 parapijiečių ir svečių. Par. k-to p-kas pasveikino ir padėkojo visiems už atsilankymą. Didelis ačiū priklauso visiems dirbusiems vakarienės metu. Stalus aptarnavo jaunos mergaitės, kurias suorganizavo par. k-to nario žmona O. Norkeliūnienė. Visų vardu joms ir O. Norkeliūnienei didelis ačiū. Turėjome gražią ir turtingą loteriją su 38 dovanom. Ji davė $300 pelno. Bendras loterijos ir vakarienės pelnas — $970. K. J. Petryliai pridėjo dar $30 ir tuo sudarė $1000. Klebonas ir par. k-tas taria nuoširdų ačiū visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie didžiulio vakarienės pasisekimo. Šiais metais grybų buvo gana mažai, bet užteko mūsų uoliųjų grybautojų dėka: L. K. Ambrasų, C. I. Ambrasų, Gabrusevičių, Barašauskų ir Laimikių.

— Metinės loterijos vakarienės bilietus jau galima įsigyti pas kleboną ir par. k-to narius.

— Metinei piniginei loterijai St. J. Laimikiai ir St. Andraitytė paaukojo po $25. Mums dar trūksta dovanos — $25. K. Rašytinis papildomai paėmė dar 2 piniginės loterijos knygutes. **K. A.**

Lituanistinės mokyklos mokinių tėvų susirinkimas šaukiamas spalio 28, sekmadienį, AV par. salėje po 11 v. Mišių. Kviečiami būtinai dalyvauti visi mokinių tėvai ir mokytojai. Šis susirinkimas kviečiamas metinei darbotvarkei svarstyti, o taip pat laukiama iš visų pasisakymų mokyklos reikalais.

Tėvų komitetas

Į lituanistinės mokyklos mokinių tėvų susirinkimą yra kviečiami mokinių tėvai ir mokytojai. Montrealyje yra apie 50 šeimų, leidžiančių savo vaikus į lietuvišką mokyklą. Būtų labai pageidautina, kad šiame susirinkime dalyvautų dar ir 50 šeimų tėvai, kurie savo vaikų į lietuvišką mokyklą neleidžia ar jų vaikai nenori lankyti, ir pasakytų nelankymo priežastis. Šiame tėvų susirinkime būtų galima svarstyti būdus priežastims pašalinti: vaikų atvežimą toliau gyvenantiems, dėstymo metodus, specialių klasių organizavimą silpniau lietuviškai suprantantiems ar paaugusiems ir pan.

P. Adamonis

Po vasaros atostogų skautės jau pradėjo savo veiklą. Suplanuotos iškylos, tradicinės Kūčios ir skautorama 1974 m. pavasarį. Mergaitės, kurios norėtų įsijungti į skaučių eiles, prašomos skambinti: Audrai Žurkevičiūtei (paukštytės) 669-5898; Dainai Kerbelytei (skautės) 669-7855; Silvijai Žurkevičiūtei (vyr. skautės) 669-5898.

Daug montrealiečių lankėsi Toronte ir dalyvavo Lietuvių Dienoje. "N. Lietuvos" faktinasis redaktorius Pr. Paukštaitis dalyvavo visose iškilmėse ir aplankė savo ir "NL" bičiulius.

K.L.K. Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus susirinkimas įvyks spalio 14, sekmadienį, tuoj po 11 v. Mišių N. Pr. Marijos seselių namuose. Paskaitą "Atlaidumas" skaitys sesuo Paulė. Narės ir viešnios prašomos dalyvauti.

Jūros šauliai rengia kaukių balių spalio 20 d. AV par. salėje. Trys geriausios kaukės bus premijuotos.

TORONTO, ONT.

"Varpo" choras po vasaros atostogų rugsėjo 19 d. Lietuvių Namuose susirinko pirmai naujo sezono repeticijai. Repetuoti neteko, nes tą vakarą maestro A. Ambrozaitis pranešė nelauktą žinią, jog švietimo ministerijos nurodymu perkeliamas mokytojauti į Kingston, Ont., ir už kelių dienų išsikelia iš Toronto. Ta žinia visų choristų buvo apgailestauta, nes muz. A. Ambrozaitis per 3 metus su "Varpu" gražiai dirbo ir sėkmingai vadovavo. Tad nepasakėm jam sudiev, bet iki pasimatymo, palinkėjom sėkmės, sugiedojom "Ilgiausių metų" ir išsiskyrėm. Tą patį vakarą buvo išrinkta nauja "Varpo" choro valdyba, kuriai pirmininkaus A. Jokūbaitis. Ji, nedelsdama, pakvietė chorui vadovauti jauną ir gabų **muziką Joną Govėdą.** Gavę jo sutikimą, varpiečiai džiaugiasi ir linki naujajam maestro sėkmės bei ištvermės. Tad "Varpo" choro veikla nenutrūko: Klevelando Bendruomenė yra pakvietusi "Varpą" atlikti koncertą lapkričio 9 d. Choras pakvietimą priėmė ir dabar sparčiai repetuoja su maestru J. Govėdu ir ruošiasi išvykai-koncertui Klevelande. Prašome choristus uoliai lankyti repeticijas trečiadieniais 7.30 v. v. Lietuvių Namuose. Kviečiame visus buvusius ir naujus choristus įsijungti į "Varpo" eiles. **V-ba**

Lietuvių Dienos didžiojo susipažinimo vakaro loterijoje, kurią surengė Toronto universiteto lietuvių studentų klubas ir KLB Toronto apylinkės valdyba, laimė nusišypsojo visai eilei asmenų. Dail. J. Dagio paveikslą laimėjo prof. Ant. Musteikis iš Buffalo, K. Manglico paveikslą — p. Bartininkas iš Toronto, Ald. Vaitonienės audinius — Stefanija Ciplijauskienė, p. Valiūnienės žvakidę — Jonas Remeikis iš Sudbury, Gražinos Theten žvakes — Jonas Kažemėkas iš Hamiltono ir Bronė Galinienė iš Toronto. Sekančių ištrauktų bilietų dovanos dar neatsiimtos: žalias bilietas nr. 452, geltonas nr. 214, geltonas nr. 110 ir ružavas nr. 116. Laimėjusieji prašomi skambinti tel. 532-4793.

"T. Žiburių spaustuvei ir administracijai reikalingas pagalbinis darbininkas dviejų dienų darbui. Patirtis nereikalinga. Kreiptis pas spaustuvės vedėją.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių. atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	9.0%
Taupomąsias s-tas	6.5%	Nekiln. turto	9.0%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	8.0%	Investaciones	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.